

OTDK-dolgozat

2023

**DEBRECENI EGYETEM
GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR**

**A NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI BESZÁMOLÁSI STANDARDOK ELSŐ
ALKALMAZÁSÁNAK ÖSSZEHASONLÍTÓ ELEMZÉSE, A BUDAPEST
ALAPKEZELŐ ZRT. ÉS A FUNDAMENTA-LAKÁSKASSZA KFT.
PÉLDÁJÁN KERESZTÜL**

**COMPARATIVE ANALYSIS OF THE FIRST ADAPTION OF
INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS
THROUGH THE EXAMPLE OF BUDAPEST ALAPKEZELŐ ZRT. AND
FUNDAMENTA-LAKÁSKASSZA KFT.**

Bartha Dániel

Konzulens: Dr. Orbán Ildikó

Kézirat lezárása: 2022. 10. 25

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	1
1. TÉMAFELVETÉS	3
2. SZAKIRODALMI ÁTTEKINTÉS.....	5
2.1. NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI BESZÁMOLÁSI STANDARDOK RENDSZERÉNEK RÖVID BEMUTATÁSA	5
2.2. A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOK PREZENTÁLÁSA (IAS 1).....	6
2.2.1. A mérleg	6
2.2.2. Átfogó eredménykimutatás.....	8
2.2.3. Saját tőke változás kimutatás.....	10
2.2.4. A pénzügyi kimutatásokhoz tartozó kiegészítő információk.....	10
2.3. JÖVEDELEMADÓK (IAS 12)	11
2.3.1. Problémafelvetés.....	11
2.3.2. Általános rendelkezések	11
2.3.3. Halasztott adók rendszere	12
2.4. PÉNZÜGYI INSTRUMENTUMOK (IFRS 9)	14
2.4.1. A pénzügyi instrumentumok minősítésének kritériumai	14
2.4.2. Megjelenítés, kezdeti értékelés	15
2.4.3. Pénzügyi instrumentumok megjelenítést követő értékelése	16
2.4.4. Közzétételek az IFRS 9-re való áttérés során	17
2.5. AZ IFRS-EK ELSŐ ALKALMAZÁSA (IFRS 1)	18
2.5.1. Problémafelvetés.....	18
2.5.2. Általános rendelkezések	18
2.5.3. IFRS-ek re történő átállás nyitómérlege	19
2.5.4. IFRS-re való áttérés különleges szabályai	20
2.5.5. Visszamenőleges alkalmazás tilalma.....	20
2.5.6. Könnyítések	22
2.5.7. Közzétételek az IFRS 1 alkalmazása során	23
2.6. ÁTTÉRÉS MAGYARORSZÁGON.....	23
3. ANYAG ÉS MÓDSZERTAN.....	25
3.1. A VÁLLALATOK BEMUTATÁSA.....	27
3.1.1. Budapest Alapkezelő Zrt.	27
3.1.2. Fundamenta-Lakáskassza Kft.	27
4. EREDMÉNYEK ÉS AZOK ÉRTÉKELÉSE	29

4.1. BUDAPEST ALAPKEZELŐ ZRT. IFRS-EK ELSŐ ALKALMAZÁSÁNAK BEMUTATÁSA	29
4.1.1. Áttérés hatása a mérlegre.....	30
4.1.2. Áttérés hatása az átfogó eredménykimutatásra.....	31
4.1.3. Áttérés hatása a Cash-Flow kimutatásra.....	33
4.1.4. Saját tőke megfeleltetési tábla	34
4.2. FUNDAMENTA-LAKÁSKASSZA KFT. IFRS-EK ELSŐ ALKALMAZÁSÁNAK BEMUTATÁSA.	35
4.2.1. Áttérés hatása a mérlegre.....	35
4.2.2. Áttérés hatása az átfogó eredménykimutatásra.....	38
4.2.3. Áttérés hatása a Cash-Flow Kimutatásra	41
4.2.4. Saját tőke megfeleltetési tábla	41
4.3. IFRS-EK ELSŐ ALKALMAZÁSÁNAK ÖSSZEHAONLÍTÁSA	41
4.3.1. A vizsgált vállalkozások pénzügyi helyzet kimutatásának összehasonlító elemzése	41
4.3.2. A vizsgált vállalkozások átfogó jövedelemkimutatásának összehasonlító elemzése	47
4.4. IFRS 9 ELSŐ ALKALMAZÁSA	52
4.4.1. Pénzügyi instrumentumok kezelése a Budapest Alapkezelő Zrt.-nél.....	52
4.4.2. Pénzügyi instrumentumok kezelése a Fundamenta-Lakáskassza Kft.-nél	53
4.4.3. IFRS 9 első alkalmazásának összehasonlító elemzése a vizsgált vállalkozások esetében.....	54
5. KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK.....	58
ÖSSZEFOGLALÁS.....	62
SZAKIRODALMI JEGYZÉK.....	63

TÁBLÁZAT- ÉS ÁBRAJEGYZÉK

1. táblázat: Budapest Alapkezelő Zrt. magyar számviteli szabályok és IFRS szerinti mérleg egyeztetése 2017.12.31-re	31
2. táblázat: Magyar számviteli szabályok és IFRS-k szerinti átfogó jövedelemkimutatás egyeztetése 2017. évre.....	32
3. táblázat: 2017. év végi IFRS Cash-Flow konverzió (Működési Cash-Flow).....	33
4. táblázat: Magyar számviteli szabályok és IFRS-k szerinti saját tőke egyeztetése 2017. évre.....	34
5. táblázat: Fundamenta-Lakáskassza Kft. magyar számviteli szabályok és IFRS szerinti mérleg egyeztetése 2017.12.31-re (eszköz oldal).	36
6. táblázat: Fundamenta-Lakáskassza Kft. magyar számviteli szabályok és IFRS szerinti mérleg egyeztetése 2017.12.31-re (tőke és kötelezettségek oldal).	38
7. táblázat: Fundamenta-Lakáskassza Kft. magyar számviteli szabályok és IFRS szerinti eredménykimutatás egyeztetése 2017.12.31-re.	39
8. táblázat: Átállás összehasonlítása: alapadatok (2017.12.31 és 2018.01.01 közötti eltérések).....	42
9. táblázat: Átállás összehasonlítása: Hatás az eszközök oldalra a Budapest Alapkezelő Zrt. -nél (2017.12.31.-re)	43
10. táblázat: Átállás összehasonlítása: Hatás az eszközök oldalra a Fundamenta-Lakáskassza Kft. -nél (2017.12.31.-re)	45
11. táblázat: Átállás összehasonlítása: hatás a tőke és kötelezettségek oldalra a Budapest Alapkezelő Zrt. -nél (2017.12.31.-re).....	46
12. táblázat: Átállás összehasonlítása: Hatás az eszközök oldalra a Fundamenta-Lakáskassza Kft. -nél (2017.12.31.-re)	47
13. táblázat: Átállás összehasonlítása: Átfogó eredmény kimutatás	48
14. táblázat: Átállás összehasonlítása: hatás az átfogó jövedelemkimutatásra, a Budapest Alapkezelő Zrt. -nél (2017.12.31.-re).....	50
15. táblázat: Átállás összehasonlítása: Hatás az Átfogó jövedelemkimutatásra, a Fundamenta-Lakáskassza Kft. -nél (2017.12.31.-re)	51
16. táblázat: IFRS 9 első alkalmazása a Budapest Alapkezelő Zrt. -nél (2018.01.01re).....	55
17. táblázat: IFRS 9 első alkalmazása a Fundamenta-Lakáskassza Kft. -nél (2018.01.01-re).....	56
18. táblázat: Vizsgált cégek átfogó összehasonlítása	61

1. ábra: Halasztott adó rendszere	12
2. ábra: Különleges Szabályok.....	20
3. ábra: IFRS-ek alkalmazók köre a világon.....	25

BEVEZETÉS

„A piacgazdaság működéséhez nélkülözhetetlen, hogy a piac szereplői számára hozzáférhetően, döntéseik megalapozása érdekében, mind a vállalkozók, mind a nem nyereségorientált szervezetek, valamint az egyéb gazdálkodást folytató szervezetek vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről és azok alakulásáról objektív információk álljanak rendelkezésre (2000. évi C. tv.).”

Értelmezve a törvényszöveget a számviteli munka nem csak azért fontos, hogy a gazdasági társaságok eleget tegyenek közzétételi kötelezettségeiknek, hanem azért is lényeges, hogy megfelelő legyen a gazdasági események könyvviteli elszámolása, mert a piac szereplői információt igényelnek a tevékenység eredményéről, vállalkozások pénzügyi helyzetéről. Véleményem szerint a magyar számviteli előírásokat alkalmazva, a könyvelők nem fektetnek elég nagy hangsúlyt a kiegészítő melléklet összeállítására, ezzel nem tesznek maradéktalanul eleget annak, hogy a piac szereplői megfelelő részletezettségű információt kaphassanak a vállalkozások vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetéről. Ezzel szemben azon vállalkozások, amelyek Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokkal összhangban készítik pénzügyi kimutatásaikat, sokkal részletesebb kiegészítő megjegyzéseket állítanak össze, melyben megmutatkozik a befektetői szemlélet, hogy a befektetőket megfelelő információkkal láthassa el a gazdálkodó szervezet.

Azért tartom lényegesnek bemutatni a különbségeket, mert napjainkban, a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok elterjedésének lehetünk tanúi. Ugyanis Hazánkban az 1606/2002/EK rendelet, 2005-től megköveteli, hogy aki az Európai Unió bármely szabályozott piacán kereskedhető értékpapírokat forgalmaz, annak beszámolóját a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokkal összhangban kell elkészítenie. Az alkalmazók köre folyamatosan bővül, ugyanis 2017-től választhatja a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok alkalmazását az a vállalkozás, amelynek közvetlen vagy közvetett anyavállalata éves beszámolóját a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokkal összhangban készíti el. Alkalmazhatja továbbá a biztosító, illetve az a gazdálkodó szervezet, aki a Számvitelről szóló 2000.évi C. törvény 155.§-a szerint könyvvizsgálatra kötelezett (Lakatos, 2016).

Minkettő általam elemzett vállalkozás áttérésének oka, hogy közvetlen anyavállalata Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardoknak megfelelően állítja össze pénzügyi kimutatásait, ezzel kötelezve őket, ezen számviteli rendszer alkalmazására.

Célkitűzésem a dolgozat elkészítése során, hogy bemutassam, milyen lehetőségei vannak a gazdálkodóknak, amikor elsőnek készítik el beszámolójukat Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokkal összhangban. Ehhez dolgozatomban kettő azonos iparágban tevékenykedő vállalkozást fogok bemutatni.

Célkitűzésem meghatározásakor figyelembe vettem, hogy a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok nem magát a könyvvizetést szabályozzák, mint ahogyan a magyar számviteli törvény teszi, hanem a beszámoló követelményeit határozza meg, emiatt eltérések lehetnek a két beszámoló információtartalma között.

A vizsgálatomat azon standardok bemutatásával fogom kezdeni, melyeket fontosnak tartok a két vállalkozás Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokra történő áttérése során. Majd külön-külön elemzem a két vállalkozás pénzügyi helyzetének kimutatását, átfogó eredménykimutatását, végül munkám során az elemzett társaságok beszámolóinak formátuma egységesítésre kerül, annak érdekében, hogy az adatok megfelelő minőségben összehasonlíthatóak, elemezhetőek legyenek.

A vizsgálat következő pontja, hogy az IFRS 9 Pénzügyi Instrumentumok standardot, miként alkalmazzák először a gazdálkodó szervezetek, és hogyan értékelik pénzügyi instrumentumaikat az IFRS-ek adta lehetőségek közül.

1. TÉMAFELVETÉS

Ahhoz, hogy a piacgazdaság megfelelően működjön, nélkülözhetetlen, hogy megbízható és objektív információk álljanak rendelkezésre a társaságok vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetéről. Emiatt a számviteli munka fontossága nem merül ki abban, hogy törvényi kötelezettségnek eleget téve, pénzügyi kimutatásaikat közzé tegyék a társaságok, ezzel egyidejűleg olyan információkat is prezentálniuk kell, melyek az érdekeltek számára megfelelően hasznosíthatóak, elemezhetőek. Megfigyelve a magyar számviteli szabályozással összhangban készített beszámolókat, nem tartalmaznak olyan mélységű információkat, mint a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokkal (International Financial Reporting Standards, továbbiakban: IFRS) összhangban készített beszámolók.

Kutatásom elsődleges céljának meghatározásakor, az elmúlt évek tendenciáját vettem figyelembe, miszerint a magyar számviteli rendszer közelít az IFRS-ek felé. Ennek okán fontosnak tartom a témát, hogy térnek át a gazdálkodó szervezetek az IFRS-ek alkalmazására. Dolgozatom elkészítése során célul tűztem ki, hogy az IFRS-ek első alkalmazásának (IFRS 1), valamint az IFRS 9 Pénzügyi Instrumentumok standard első alkalmazásának sajátosságaira rávilágítsak, a Budapest Alapkezelő Zrt. és a Fundamenta-Lakáskassza Kft. példáján keresztül. Első lépésként külön-külön elemzem az IFRS-ek első alkalmazásának hatását, megvizsgálva, hogyan módosul a társaságok vagyona, eredménye, az áttérés következtében. Mindezek után, összehasonlítást fogok végezni, melynek nehézsége a beszámolók különböző felépítéséből adódik, ugyanis az IFRS-ek nem adnak kötött előírást a mérleg, eredménykimutatás szerkezetére, ahogyan a magyar számviteli törvény teszi. Ezen eltérések miatt egységesítenem kell a beszámolókat, hogy megfelelő mélységű elemzést tudjak végezni, majd ezen keresztül összehasonlítani az elemzett társaságokat.

Célkitűzésem megvalósítása, megfelelő hazai és nemzetközi szakirodalmak, köztük folyóiratok, könyvek és internetes források tanulmányozását követeli meg, az átfogó vizsgálat érdekében.

Az IFRS-ek első alkalmazásának hatásainak vizsgálata után, górcső alá veszem az IFRS 9, Pénzügyi Instrumentumok standard első alkalmazásának folyamatát és hatását a társaságok pénzügyi eszközeire, kötelezettségeire, tőkeinstrumentumaira. Először külön-külön vizsgálva az értékelési elveiket, majd egységes rendszerben bemutatva, hogy a társaságok mit minősítenek pénzügyi eszköznek, kötelezettségnek, esetleg tőkeinstrumentumnak és ezeket hogyan értékeli, az IFRS-ek adta lehetőségek szerint.

Végeredményként azt tapasztaltam, hogy a Budapest Alapkezelő Zrt. kevésbé informatív beszámolót készít, és kevés tétel mozgatja vagyónának, eredményének összegét, míg a Fundamenta-Lakáskassza Kft. sokkal részletesebb megjegyzésekkel teli beszámolót állít össze. Utóbbi esetében meglehetősen nagy eltérés tapasztalható a magyar számviteli rendszer, és az IFRS-ekkel összhangban összeállított beszámoló között.

Véleményem szerint, Magyarország áttérése az IFRS-ek rendszerére, versenyelőnyt jelentene számos cég esetében, mivel ezzel beszámolóik potenciális lehetőséget rejtenének a tőkepiacra való belépéshez.

Mindezek után, ahhoz, hogy az Európai Unió vagy az Európai Gazdasági Térség bármely szabályozott piacián jegyezhessek értékpapírjaikat, kevesebb információt kellene előállítaniuk, ezzel időt és költségeket megtakarítva. Másrésztől azonban kisebb vállalkozások esetében, maga az IFRS-ek szerinti beszámolókészítés jelentene indokolatlanul magas költségeket.

2. SZAKIRODALMI ÁTTEKINTÉS

Ebben a fejezetben bemutatásra kerülnek a dolgozat témájához, elemzőmunka elvégzéséhez szükséges Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok. Melyeknek ismerete, véleményem szerint, elengedhetetlen ahhoz, hogy a vizsgált komplex téma, hogy hogyan és miként alkalmazzák először a gazdálkodók a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokat, megérthető legyen.

2.1. NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI BESZÁMOLÁSI STANDARDOK RENDSZERÉNEK RÖVID BEMUTATÁSA

Ebben a fejezetben bemutatásra kerülnek, azok a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok, amelyek fontosak lehetnek abból a célból, hogy dolgozatomban a vizsgált két társaság Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokra történő áttérés hatását elemezzem.

Napjainkban a kompetitív helyzet kialakulása végett, nélkülözhetetlen a vállalkozások számára, hogy összehasonlítható beszámolókat állítsanak össze, annak érdekében, hogy a befektetők, érdekhordozók megfelelő információkat kapjanak a gazdálkodó szervezet vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetéről. Ezt a célt szolgálja a nemzetközi számviteli standardok rendszere (Beke, 2011).

Nemzetközi Számviteli Standard Bizottság (International Accounting Standard Committee, továbbiakban IASC), egy szakmai önszerveződésként 1973-ban alakult ki, Ausztrália, Kanada, Franciaország, Németország, Japán, Mexikó, Hollandia, Egyesült Királyság, Írország és az Amerikai Egyesült Államok között. Az IASC bocsátotta ki a Nemzetközi Számviteli Standardokat, és a hozzájuk kapcsolódó értelmezéseket. Az IASC 2001-ig működött.

A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok (International Financial Reporting Standards, továbbiakban IFRS), egy szabálygyűjtemény, melyet a Nemzetközi Számviteli Standard Testület (International Accounting Standard Board, továbbiakban IASB), adott ki. Az IASB jogi értelemben 2001-ben jött létre, és azóta működik. Az IASB bocsátja ki az IFRS-eket, és a hozzájuk tartozó értelmezéseket. (Lakatos et al., 2018 a).

A szabályozás megalkotása során, négy elkülönült szervezet működik közre.

A szervezetek a következők:

- kurátorok, akik az alapítvány irányítását végzik. Ők felelősek az alapítvány működéséért, és jelölik ki az egyes bizottságok, szervek tagjait, valamint gondoskodnak a szervezet finanszírozásáról is,

- standard testület, melynek tagjait meghatározott földrajzi helyről választják ki, olyan módon, hogy az összetétele megfeleljen az előre meghatározott aránynak. Ők bocsátják ki, módosítják és helyezik hatályon kívül az IFRS-eket,

- standard értelmezési bizottságnak az IFRS-ek kibocsátása után, a hozzájuk kapcsolódó értelmezések kiadása a feladata. Az értelmezési bizottság (IFRIC) elődje a SIC-volt,

- IFRS tanácsadó szervezet, azért működik, hogy tanácsokat adjon, hogy melyek a szabályozási prioritások, valamint a napirend és hasonló kérdésekben adnak tanácsokat (Lakatos et al., 2018 a).

A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok nem magát a könyvelési, kontírozási folyamatot szabályozzák, hanem a beszámoló összeállításának követelményeit határozzák meg.

2.2. A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOK PREZENTÁLÁSA (IAS 1)

A pénzügyi kimutatások standardja az első kiadott standard, amely azt foglalja magában, hogy hogyan is kellene kinéznie a pénzügyi kimutatásoknak, hogy az érdekeltek azt megfelelően tudják hasznosítani, döntéseinek megalapozásához. A pénzügyi kimutatások prezentálására vonatkozó alapelveket fogalmazza meg az IAS 1. Ez a standard két részre tagolható. Az első részben bemutatja, hogy melyek a kimutatások elemei, mi a célja, valamint tartalmazza az IFRS-eknek való megfelelés követelményeit és minőségi jellemzőket. A másik részben a pénzügyi kimutatások eleminek struktúráját mutatja be. Az értékelési elvekkel nem ez a standard foglalkozik (Lakatos et al., 2018 a).

A pénzügyi kimutatások az IAS 1 standard szerint 5 részre tagolhatóak, ezek:

- mérleg, amely az időszak végére vonatkozó, statikus kimutatás,
- átfogó eredménykimutatás, amely az adott időszakra vonatkozó, dinamikus kimutatás,
- saját tőke változás kimutatás, időszakra vonatkozóan,
- az időszakra vonatkozó Cash-Flow-k változásának kimutatása,
- kiegészítő megjegyzések, amely magába foglalja a számviteli politika elemeit és egyéb kiegészítő, magyarázó információkat egyaránt (Beke, 2016).

2.2.1. A mérleg

A standard előír több, minimálisan kötelező sort, amelyet tartalmaznia kell a mérlegnek. Az IAS 1 szabályozza a mérleggel kapcsolatban:

- annak tartalmát, lehetséges formátumát,
- azokat a tételeket, amelyek szerepeltetése elengedhetetlen,
- az eszközök és kötelezettségek besorolásának kritériumait,
- valamint a mérlegben vagy a kiegészítő adatok között feltüntetendő tételeket (Lakatos et al., 2018 a).

Az IFRS nem köti meg a mérleg struktúráját, csupán az elengedhetetlen információkat tartalmazza. Valamint megengedi, hogy a mérleg további sorokkal bővíthető, amennyiben ezt valamelyik standard előírja, vagy a beszámoló megítéléséhez, hasznosításához indokoltan szükséges. Azt is megengedi a standard, hogy az eszközök és források csoportjainak sorrendjében módosítást hajtson végre a gazdálkodó a tevékenység sajátossága alapján, viszont amennyiben ezt teszi, a következetességet szem előtt kell tartania. A mérlegben a következő sorokat kell szerepeltetni, a megbízható és valós összkép érdekében:

- ingatlanok, gépek és berendezések,
- befektetési célú ingatlanok,
- immateriális javak,
- pénzügyi eszközök (a tőkemódszerrel elszámolt befektetések, a vevő -és egyéb követelések, a pénzeszközök és egyenértékesek nélkül),
- tőkemódszerrel elszámolt befektetések,
- biológiai eszközök,
- készletek,
- vevő- és egyéb követelések,
- pénzeszközök és pénzeszköz egyenértékesek,
- értékesítésre tartottá minősített eszközök, a megszűnő tevékenység standard alapján,
- szállító- és egyéb kötelezettségek,
- céltartalékok,
- pénzügyi kötelezettségek (szállító -és egyéb kötelezettségek, valamint céltartalékok nélkül),
- tényleges adókövetelés, adókötelezettség,
- halasztott adókövetelés és adókötelezettség,
- értékesítésre tartottá minősített kötelezettségek a megszűnő tevékenység standard alapján,
- nem kontrolláló érdekeltségek, a saját tőkében kimutatva,
- anyavállalati tulajdonosra jutó tőke és tartalékok (IAS 1,2021).

Ahhoz, hogy a standardban előírt mérlegssorok tovább bonthatóak legyenek, figyelembe kell venni az eszköz jellegét, likviditását, a vállalkozás által kihasznált funkcióját. A kötelezettségek összegét, jellegét lejárátát és az alkalmazott értékelési módokat (Rózsa, 2015 a).

Az IAS 1 továbbá szabályozza a mérleggel kapcsolatban azt, hogy melyek azok a kritériumok, amelynek meg kell felelni egy eszköznek, kötelezettségnek, hogy egy bizonyos

kategóriába besorolható legyen. Például forgóeszközök közé, azok az eszközök sorolhatóak, amelyek:

- várhatóan egy működési periódus alatt realizálhatóak, de legalább egy éven belül,
- valamint akkor, ha a vállalkozás azt az eszközt értékesítési, forgatási céllal szerezte be.
- továbbá forgóeszközök között kell kimutatni az IAS 7 által szabályozott, Cash-Flow kimutatásban meghatározott pénzeszközöket vagy pénzeszköz egyenértékeseket.

Ami nem minősül forgóeszköznek, az a befektetett eszközök közé sorolandó (van Greuning et al. ,2011).

A kötelezettségek esetében is hasonló a helyzet ugyanis azt mondja a standard, hogy akkor minősíthető rövid lejáratúnak egy kötelezettség amennyiben:

- a várható működési periódus alatt befolyik az ellenértéke,
- elsősorban kereskedési céllal tartja,
- valamint a beszámolási időszakot követő 12 hónapon belül esedékes.

Azon kötelezettségek, amelyek nem felelnek meg ezen kritériumoknak hosszú lejáratúnak minősülnek (Madarasiné et al., 2019).

2.2.2. Átfogó eredménykimutatás

Az IAS 1 standard az eredménykimutatással szemben szabályozza:

- az eredménykimutatás tartalmát,
- azokat a tételeket melyek szerepeltetése elengedhetetlen,
- az eredménylevezetés eljárásait,
- az eredménykimutatás lehetséges formátumait,
- azokat a tételeket, amelyeknek az eredménykimutatásban vagy a kiegészítő megjegyzések között való szerepeltetése elengedhetetlen.

Az Eredménykimutatás kétféleképpen állítható össze, mégpedig úgy, hogy a gazdálkodó egyetlen átfogó eredménykimutatást készít, vagy elkülönítetten mutatja az üzemi tevékenységéből származó nettó eredményt, és az egyéb átfogó eredményt (Gad, 2016).

Hasonlóan, mint a mérleg esetében, a standard itt sem ad meg kötött szerkezetet az átfogó eredménykimutatással kapcsolatban, csupán azokat a sorokat, melyeket az eredménykimutatásnak tartalmaznia kell, a nettó eredmény levezetése során. Ezek a következők:

- bevételek,
- pénzügyi ráfordítások,
- equity módszerrel kimutatott, közös vezetésű vállalkozások és társult vállalkozások eredményéből való részesedés,

- adóráfordítások,
- összesített adatok arra vonatkozóan, hogy mekkora a megszűnő tevékenység adózott eredménye, továbbá a megszűnő tevékenység elidegenítési eszközeinek vagy csoportjának értékelése során, elszámolt adózás utáni eredmény,
- nettó eredmény, ami lehet nyereség vagy veszteség,
- az egyéb átfogó eredmény minden komponense, jellegük szerint csoportosítva,
- equity módszerrel elszámolt, közös vezetésű vállalkozások és társult vállalkozások részesedése az egyéb átfogó eredményből,
- teljes átfogó eredmény (Rózsa, 2015 a).

Az IAS 1 az átfogó eredménykimutatás formátumát köti meg, mely szerint a gazdálkodó egység választhat, hogy a költségeket költségnemek (nature of expense method), ami a magyar, összköltség eljárással készülő eredménykimutatáshoz hasonló, vagy pedig funkciók (function of expense method) szerinti csoportosításban mutatja be. A gyakorlatban inkább az utóbbit, vagyis a funkcionkénti csoportosítást használják a szervezetek, ami gyakorlatilag a magyar számviteli szabályozás szerint elkészített, forgalmi költség eljárással készülő eredménykimutatásnak felel meg.

Az átfogó eredménykimutatás tartalmazza az egyéb átfogó eredménytétteleket, amelyek olyan tételek, amelyek az IFRS-ek előírásaiból adódóan, nem jelenhetnek meg az eredménykimutatásban az adott időszaki eredmény részeként. Ezek a tételek hozzátartoznak a vállalkozás hozamaihoz, ráfordításaihoz, azonban olyan nyereséget, veszteséget mutatnak, melyeknek a realizálása még nem történt meg. Ebbe a kategóriába tartozik:

- átértékelési többletek (tartalékok) változásai,
- meghatározott juttatási nyugdíjprogramok aktuáriusi nyeresége, vagy veszteség bizonyos helyzetekben,
- külföldi érdekeltségek pénzügyi kimutatásainak átszámításából származó árfolyamkülönbségek,
- értékesíthető pénzügyi instrumentumok újraértékelésének nyeresége, vagy vesztesége,
- cash-flow hedge ügylet fedezeti instrumentumának nyeresége vagy vesztesége (Rózsa, 2015 a).

Az átfogó eredménykimutatásban megjelenő nettó eredmény, a saját tőke változás kimutatásban, mint eredménytartalék mutatkozik, a tárgyévi változások soron, továbbá amennyiben volt egyéb átfogó eredménye a vállalkozásnak, ebben az esetben megjelenhet, átértékelési tartalék módosító tételeként (Csányi, 2016).

A fentiekén túl további sorok és tételek is felvehetők az eredmény kimutatásának összeállítása során, amennyiben a megbízható és valós kép bemutatása érdekében arra szükség van, illetve a befektetők, a menedzsment vagy a tulajdonosok információigényét szolgálja. Továbbá az eredménykimutatás végén, be kell mutatni, hogy az eredmény mekkora hányada jut anyavállalati tulajdonosokra, és nem kontrolláló érdekeltségre (Dékán Tamásné–Kiss, 2016).

2.2.3. Saját tőke változás kimutatás

Az IAS 1 standard kimondja, hogy külön kimutatás formájában kell bemutatni a saját tőke elemei között bekövetkezett változásokat (Gulyás, 2019).

A Saját tőke változás kimutatásnak tartalmaznia kell:

- az egyes tőkeelemek év eleji nyitó összegét,
- az átfogó eredménykimutatás végösszegét, elkülönítve anyavállalat tulajdonosaira és nem kontrolláló részesedésre jutó eredményt,
- minden tőkeelemben bekövetkező időszakai változásokat,
- az egyes tőkeelemek záró értékeit és az összes változást.

Az elszámolt osztalék és az egy részvényre jutó osztalék összege, szintén megjeleníthető a saját tőke változás kimutatásban (Lakatos et al., 2018 a).

2.2.4. A pénzügyi kimutatásokhoz tartozó kiegészítő információk

A standard előírja, hogy a kiegészítő információkat rendszerezetten kell bemutatni, továbbá, hogy a mérlegben, átfogó eredménykimutatásban, saját tőke változás kimutatásban, cash-flow kimutatásban szereplő valamennyi tételre hivatkozni kell.

A kiegészítő megjegyzéseknek tartalmaznia kell:

- egy megfelelőségi nyilatkozatot arra vonatkozóan, hogy a beszámoló az IFRS-ekkel összhangban készült el,
- az alkalmazott számviteli politikát,
- valamint a kimutatásokban szereplő egyes tételekhez kapcsolódó megjegyzéseket.
- továbbá azokat az IFRS-ek által előírt információkat, amelyek a pénzügyi kimutatásokban máshol nem szerepelnek (Fenyves et al. 2017).

A gazdálkodónak a kiegészítő megjegyzésekben kell bemutatnia továbbá azt, hogy a becslések, bizonytalanságok milyen okokból fakadnak. Vagyis a gazdálkodónak meg kell becsülni azokat a tételeket, amelyek bizonytalan jövőbeni események hatására fognak bekövetkezni. Ez nem azt jelenti, hogy a gazdálkodónak közzé kellene tennie terveket, vagy előrejelzéseket, a becslési bizonytalanság ismertetése során. Abban az esetben, ha nem mérhető, vagy nem becsülhető megbízhatóan a bizonytalanság, akkor közzé kell tenni, hogy lehetséges,

hogy a következő pénzügyi év során, jelentős korrekciót kell majd végrehajtani, az érintett eszköz vagy kötelezettség könyv szerinti értékében. A gazdálkodónak minden esetben közzé kell tennie, az adott feltételezéssel érintett, konkrét eszköz vagy kötelezettség jellegét, és könyv szerinti értékét. (Lakatos et al., 2018 a)

2.3. JÖVEDELEMADÓK (IAS 12)

A Jövedelemadók (IAS 12) standardot azért tartom fontosnak bemutatni, mivel a magyar számviteli rendszer másképpen kezeli a gazdasági társaságok által fizetendő adók rendszerét, ugyanis nemzetközi szinten kimutatható a halasztott adó, nem csak a tárgyévi eredményt terhelő adótételei. Véleményem szerint az IFRS-ek re való áttérés során kritikus téma meghatározni, a társaságok mérlegében kimutatandó halasztott adó összegét, illetve ezen tétel megjelenítését az átfogó eredménykimutatásban.

2.3.1. Problémafelvetés

Magyarországon, a társasági adótörvény nem fogadja el teljes egészében az általános szabályok szerint képzett számviteli adózás előtti eredményt, ugyanis ezeket különböző adóalap módosító tételekkel korrigálni kell. Többek között ilyen, a képzett és felhasznált céltartalékok különbözete, vagy a korábbi évek veszteséges működéséből származó, elhatárolt veszteség, amelyet az adózó öt további évben felhasználhat pozitív adóalap terhére. Ebből következik, hogy az effektív adókulcs, a tényleges, törvényileg meghatározott adókulcstól akár lényegesen is eltérhet. Erre a problémára, és ennek a számviteli elszámolására válaszol, az IAS 12 jövedelemadók standard.

2.3.2. Általános rendelkezések

Az IAS 12 jövedelemadók standard 1998. január 01-én lépett hatályba, leváltva ezzel a korábbi IAS 12-es jövedelemadók elszámolása standardot. Ez a nemzetközi számviteli szabályozás, internacionális szinten rendezi a nyereségadók elszámolásának metodikáját. Tapasztalatok alapján ez a terület, amely a legjelentősebben eltér a magyar számviteli szabályozásoktól, mivel a számviteli törvény nem szabályozza ezt a tételt, sőt nem is mutatható ki a mérlegben, eredménykimutatásban.

Lakatos et al. (2018 b) szerint „A halasztott adók elszámolásának lényege, hogy az adót a számviteli elszámolás szerinti (átfogó) eredményt terhelő ráfordításként értelmezik, melynek elismerése akkor történik meg, amikor az alapját képző bevételek és ráfordítások elszámolásra kerülnek.”. Ebből következik, ahogyan korábban is említésre került, az effektív adórátá lényegesen eltérhet a törvényben meghatározott adórátától.

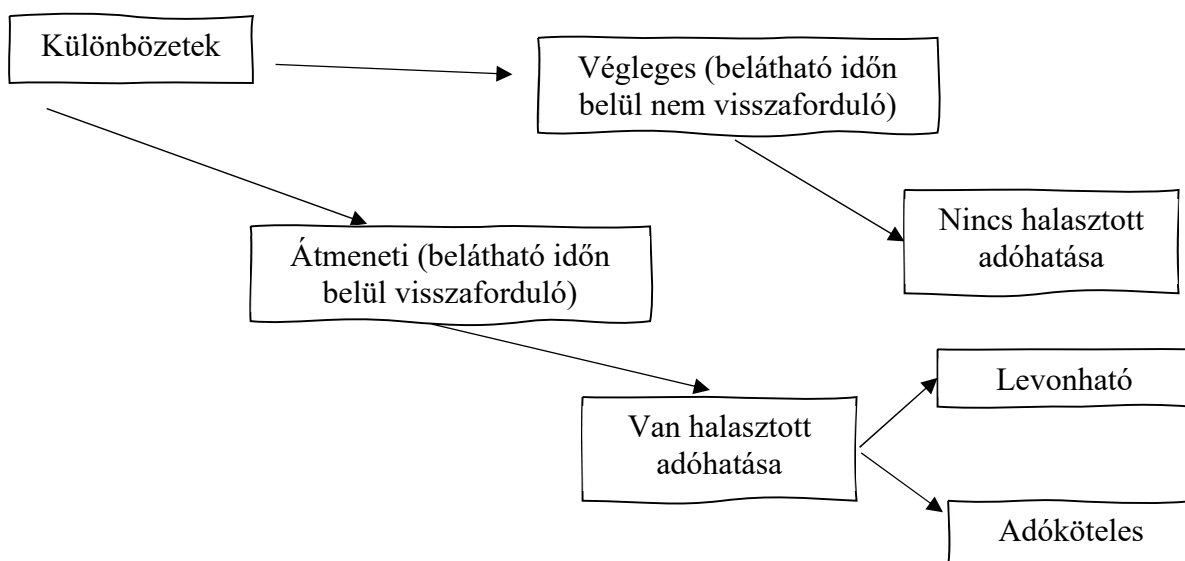
Az IAS 12 definiál néhány alapfogalmat, melyek a teljesség igénye nélkül a következők:

- adóköteles nyereség: amely az adótörvények által előírt módosító tényezőkkel korrigált adóköteles nyereség, amely után az adó összege kiszámolandó,
- átmeneti különbözetek: Azt a különbözetet jelenti, amellyel a mérlegérték és az adóérték eltérnek egymástól, de ezen érték a belátható jövőben visszafordul. A különbözet lehet adókövetelés, vagy adókötelezettség. Az átmeneti különbözeteknek jövőbeni adóhatása van,
- végleges különbség: Azon mérlegérték és adóérték közötti különbözetek, melyek a belátható jövőben nem fordulnak vissza. Ezáltal adóhatásuk sem keletkezik. Ilyen tipikusan az adóbírság, ami csak a bírság évében keletkezik, nem vonható le a következő években (van Greuning et al. ,2011).

Az alapfogalmak tisztázása után, a jövedelemadók rendszere kerül tisztázásra, ezen belül is a halasztott adók rendszerét tartom fontosnak, tekintettel arra, hogy a magyar számviteli szabályozásban nem ismert kategória.

2.3.3. Halasztott adók rendszere

Az IAS 12 nyereségadók alatt ért minden olyan adót, amelyet a gazdasági társaság nyeresége után kell megfizetni, Magyarországon ilyen a helyi iparüzési adó, a társasági adó, valamint az innovációs járulék. Alapprobléma az, hogy hogyan kerüljenek elszámolásra, ezek a nyereséget terhelő adók, legyen az belföldi, külföldi, vagy tárgyévben esetleg követő évben keletkező adóhatás.

1. ábra: Halasztott adó rendszere

Forrás: Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok elmélete és gyakorlata, 2018

A fenti *1.ábra* egyértelműen mutatja, hogy halasztott adó elszámolása kizárólag az átmeneti különbözetek után lehetséges. Az IAS 12 Standard a következőképpen rendelkezik. „Az adóköteles átmeneti különbözetek olyan átmeneti különbözetek, amelyek az olyan jövőbeli időszakok adóköteles nyereségének meghatározásánál eredményeznek adóköteles összeget, melyekben az eszköz, vagy kötelezettség könyv szerinti értéke megtérül, vagy teljesítésre kerül.” Ezek alapján tárgyidőszakban a fizetendő adó összege alacsonyabb lesz, de a következő időszakokban ezt meg kell fizetnie a társaságnak.

A levonható átmeneti különbözetek-ről, a standard alapján elmondható, hogy a levonható átmeneti különbözetek, olyan különbözetek, amelyek olyan eszközöket eredményeznek, amelyek levonhatóak azon jövőbeni időszakok adóköteles nyereségéből, amikor az eszköz vagy kötelezettség könyv szerinti értéke megtérül vagy teljesítésre kerül. Minden levonható átmeneti különbözetre halasztott adókövetelést kell kimutatni, akkor, ha várhatóan pozitív adóalap fog rendelkezésre állni, amelyből érvényesíthető ezen engedmény (Egbunike–Okoye ,2017). Tipikus példának tartom az értéksökkenési leírást. Mivel a számviteli politikában meghatározhatja a gazdálkodó mennyi idő alatt, és milyen módszerrel szeretné leírni az adott eszközt, míg a társasági adótörvény lineáris leírást engedélyez, egy törvényileg rögzített adókulccsal. Továbbá levonható átmeneti különbözethez minősül a céltartalék képzés és felhasználás. Mivel a lekötés évében növeli az adóalapot, majd a feloldás éveiben folyamatosan csökkenti azt, tehát visszafordul.

Ezen tételek tisztázása oly szempontból nélkülözhetetlen, hogy érthető legyen, miért is kell foglalkozni a jövedelemadók rendszerével. Véleményem szerint befektetőként fontos látni, hogy a jövőben mekkora adóteher nehezedik a vizsgált társaságra. Ezen értékelés pontosságának meghatározása nehézkes a folyamatos törvényi változások miatt.

Mivel az adózást és a könyvvezetést törvény szabályozza, ezért előfordulhat olyan eset, hogy változnak adókulcsok, illetve az adóalap módosító tételek, valamint az adók elszámolásának módszerei. Illetve természetesen, az adó alapjául szolgáló eszközök és kötelezettségek értékei is évről évre változnak. Ebből következik, hogy a gazdálkodónak minden időszak végén felül kell vizsgálnia a halasztott adókövetelést, és kötelezettséget.

Az értékelés nehézsége abban rejlik, hogy azt az adókulcsot kell alkalmazni halasztott adó kimutatásakor, amelyen e különbözet visszafordul. Másrésztől nézve viszont a számviteli standardokat megállapító és az adótörvényt megállapító hatóságoknak hasonló célja lehet, melyek magukban foglalják a jövedelemadók értékelésének és megjelenítésének következetességét (Edeigba ,2022).

2.4. PÉNZÜGYI INSTRUMENTUMOK (IFRS 9)

Az IFRS 9 pénzügyi instrumentumok standardot, azért tartom fontosnak bemutatni, mert alapkezelő cégekkel foglalkozom az elemzésem során. Mindkét általam választott cég 2018 január 01-től, a standard hatálybalépésétől alkalmazza az IFRS 9 standardot. Attól a naptól kezdve, amelytől ez kötelező érvényű teendő.

Elsőként definiálandó, hogy mik maguk a pénzügyi instrumentumok. A pénzügyi instrumentumok, azok a szerződések, megállapodások, melyek egyik félnél pénzügyi eszközként jelennek meg, másik félnél pedig pénzügyi kötelezettséggént, vagy tőkeinstrumentumként (Gulyás, 2019).

Az IFRS 9, pénzügyi instrumentumok standard 2018. január 01-től kötelezően alkalmazandó, azon vállalkozások számára, akik beszámolójukat a nemzetközi számviteli elvekkel összhangban állítják össze függetlenül attól, hogy milyen mértékben rendelkeznek pénzügyi instrumentummal (Deloitte 2018).

A következőkben az IFRS 9, pénzügyi instrumentumok standard kerül bemutatásra, hogy milyen minősítési kritériumokkal találkozhat a gazdálkodó, hogyan kell megjeleníteni pénzügyi eszközeit és kötelezettségeit, valamint a megjelenítést követően, hogyan kell ezeket értékelnie a társaságoknak.

2.4.1. A pénzügyi instrumentumok minősítésének kritériumai

A pénzügyi instrumentumok keletkezése során nélkülözhetetlen ismerni a besorolásának kritériumait, tehát, hogy mikor sorolható be tőkeinstrumentumnak, pénzügyi eszköznek, pénzügyi kötelezettségnek. Ahogy korábban említésre került, pénzügyi instrumentum olyan szerződéses megállapodás, amelynek eredményeként az egyik félnél pénzügyi eszköz, a másik félnél tőkeinstrumentum, vagy pénzügyi kötelezettség keletkezik. Egy instrumentum csupán akkor tekinthető tőkeinstrumentumnak, ha nem foglal magában szerződéses kötelmet, valamint a szerződést a kibocsátó saját tőkeinstrumentumaiba teljesítik.

A pénzügyi eszközök közé sorolandó:

- pénzeszköz vagy jog, a pénzeszköz vagy pénzügyi eszköz vállalkozástól való átvételére
- szerződéses jog pénzügyi instrumentumok cseréjére, pl.: határidős ügylet, swap ügylet
- részesedések más gazdálkodó egységben (Kurai, 2018).
- Pénzügyi kötelezettségek többek között:
 - szerződéses kötelem, pénzeszköz, vagy pénzügyi eszköz átadására,
 - szerződéses kötelem pénzügyi eszköz cseréjére,
 - az egység saját tőkeinstrumentumával teljesítendő szerződések. (Kurai, 2018).

Tőkeinstrumentumnak tekinthető:

- a kibocsátó vagyonának összértéke csökkentve az összes kötelezettségével, és az így kapott maradványérdekeltség,
- bizonyos saját tőkeinstrumentummal teljesítendő szerződések, mint bizonyos esetekben részvény, részesedés (Kurai, 2018).

Ezen tételek alapján, legelső dolog meghatározni azt, hogy a tétel az eszköz, vagy tőke és kötelezettségek oldalra kerüljön besorolásra a mérlegben. Ha objektív információk alapján utóbbi mellett dönt a társaság, akkor, a következő kritikus lépés meghatározni, hogy tőkeinstrumentumról, vagy pénzügyi kötelezettségről van e szó. A következőkben a fent bemutatott vagyonelemek megjelenítésének és a kezdeti értékelésének kérdése kerül részletezésre.

2.4.2. Megjelenítés, kezdeti értékelés

Első megjelenítésre akkor kerül sor, ha a vállalkozás szerződéses féllé válik. Ez a következőkben felsoroltak bekövetkezésekor teljesül.

- vásárlás, átvétel,
- szerződés kötésének időpontja,
- teljesítési időpont, amikor a szerződés teljesítésre kerül, az eszközmozgás megtörténik.

Kezdeti értékelés során figyelembe kell venni a valós értéket, és a közvetlenül hozzá kapcsolódó tranzakciós költségeket. Kivételt képez ez alól az eredménnyel szemben valóban értékelt (FVTPL) pénzügyi eszközök, mivel ebben az esetben a tranzakciós költségek az eredménnyel szemben kerülnek elszámolásra.

Tranzakciós költségnek minősül minden olyan inkrementális költség, amely azért merül fel, mert a két fél egymással szerződéses kapcsolatba lépett. A tranzakciós költségek tehát minden esetben részét képezik a bekerülési értéknek, kivéve amikor az eszközt, kötelezettséget eredménnyel szemben értékelik. (Hiuan, 2014)

A pénzügyi eszközök megjelenítése során a gazdálkodó háromféle megjelenítési módszer közül választhat. Értékelheti amortizált bekerülési értéken, egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken (FVTOCI), vagy eredménnyel szemben valós értéken (FVTPL).

Akkor kell amortizált bekerülési értéken értékelni a pénzügyi eszközöket, amennyiben a következő állításokból mindkettő igaz.

- olyan üzleti modellt alkalmaz, aminek célja a cash-flow beszédése, és
- az instrumentum olyan, előre meghatározható időpontban generál pénzáramokat, amelyek tőketörlesztéshez vagy kamatfizetéshez kapcsolódnak.

Azon esetekben amikor ezen feltételek nem teljesülnek, akkor valós értéken kell értékelni a pénzügyi eszközt. Ezen esetben a következő problémát az jelenti, hogy melyik nettó

eredménnyel, vagy az egyéb átfogó eredménnyel szemben értékelje a gazdálkodó a pénzügyi instrumentumokat, valós értéken (Madarasiné et al., 2019).

Egyéb átfogó eredménnyel szemben abban az esetben értékelheti valós értéken pénzügyi eszközeit a gazdálkodó egység, amennyiben:

- az üzleti modellje az, hogy beszedje az eszközből származó pénzáramokat, és értékesítse a pénzügyi instrumentumot,
- továbbá ezzel egyidejűleg teljesülnie kell annak a feltételnek, hogy az instrumentum olyan, előre meghatározható időpontban generál pénzáramokat, amelyek tőketörlesztéshez vagy kamatfizetéshez kapcsolódnak (Kurai, 2018).

Abban az esetben, ha ezen feltételek nem teljesülnek akkor a nettó eredménnyel szemben kell értékelni a pénzügyi eszközöket, valamint akkor, ha ezek származékos terméknek minősülnek, amikor a hozamot egy mögöttes eszköz fogja generálni (Kurai, 2018).

Nem kötelező a gazdálkodónak egy üzleti modellt alkalmaznia az összes pénzügyi instrumentumra vonatkozóan, amennyiben több portfólióval rendelkezik, alkalmazhat több üzleti modellt is (Kurai, 2018).

Pénzügyi kötelezettségek esetében alapvető értékelési elv, az amortizált bekerülési érték, de a származékos ügyletek miatti pénzügyi kötelezettségeket, és a kereskedési célú kötelezettségeket a nettó eredménnyel szemben kell valósan értékelni (FVTPL) (Gulyás, 2019).

Összességében a pénzügyi instrumentumok között, a pénzügyi kötelezettségek megjelenítése, besorolása érdekében számos szabályozást kell figyelembe venni, annak érdekében, hogy a gazdálkodók tevékenységéről, megbízható és valós képet alkotó beszámolót lehessen összeállítani, és ezzel a befektetőket megfelelően lehessen informálni.

2.4.3. Pénzügyi instrumentumok megjelenítést követő értékelése

Ezen alfejezetben részletezésre kerülnek a pénzügyi eszközök, tőke instrumentumok, pénzügyi kötelezettségek megjelenítést követő értékelésének lehetőségei. Azért tartom fontosnak részletezni a témát, mert az általam elemzett vállalatok pénzügyi tevékenységet folytatnak, ezen belül is pénzügyi alapkezeléssel foglalkoznak, tehát kimutatásaikban megjelennek a fentebb említett tételek (Szűcs – Márkus, 2020).

Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök és kötelezettségek követő értékelése során, a bekerülési értékből kell kiindulni. Mint korábban említésre került, a megszerzéshez kapcsolódó tranzakciós költség az eredmény terhére számolandó el. Megjelenítést követően, amennyiben a pénzügyi eszköz, vagy kötelezettség értéke megváltozik, a változás a nettó eredményt fogja módosítani.

Valós érték opció választása esetén azonban speciális szabály érvényesül, mivel a valós érték változásából eredő, a saját hitelkockázat változásával összefüggő részt az egyéb átfogó eredménnyel szemben szükséges elszámolni, és a fennmaradó részt pedig a nettó eredmény terhére, vagy javára kell írni (Szücs – Márkus ,2020).

Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentumok értékelése esetén, a megszerzéshez kapcsolódó tranzakciós költségek a bekerülési érték részét képezik, az előzőekben leírtak alapján. A megjelenítést követően a bekerülési érték jelenti a kiindulási pontot, melyet módosítani szükséges a bekerülési érték és a nominális érték közötti különbséget effektív kamatláb módszerével számított halmozott amortizáció összegével, tovább csökkentve a tőketörlesztés értékével. Amennyiben értékvesztést szenved el a pénzügyi instrumentum, akkor a nettó eredmény terhére számolandó el az értékvesztés összege, ezzel csökkentve az instrumentum könyv szerinti értékét (Szücs – Márkus ,2020).

Az egyéb átfogó eredménnyel szemben értékelt pénzügyi eszközök értékelése során, a megszerzéshez kapcsolódó tranzakciós költségeket a bekerülési érték részeként kell kezelni, és ebből a bekerülési értékből kell kiindulni. Értékelésük az egyéb átfogó eredménnyel szemben történik, amely a mérlegben értékelési tartalék részeként jelenik meg, így a saját tőke változás kimutatásban is. Fontos továbbá, hogy valamennyi fordulónapon valós értékre kell értékelni.

Ezekből a szabályokból, előírásokból is látható, hogy a pénzügyi eszközök, kötelezettségek, vagy tőkeinstrumentumok kezelése, számviteli elszámolása, igen sokrétű folyamat, ami megfelelő tervezést, továbbá szakmai felkészültségek követel meg.

2.4.4. Közzétételek az IFRS 9-re való áttérés során

Mivel az IFRS 9 alkalmazása, jelentősen befolyásolja a pénzügyi kimutatásokat, fontos bemutatni a Társaságoknak a pénzügyi instrumentumokkal kapcsolatos számviteli politikát és mozgástáblákat annak érdekében, hogy pontos, teljes és időszerű információkkal szolgáljanak az érdekeltek felé a beszámolójukban, mivel ezeket a befektetők fogják felhasználni döntéseik megalapozásához (Szarka-Ledacs, 2017).

A pénzügyi intézményektől az IFRS 9-re történő áttérés vonatkozásában várt főbb közzétételek a következők:

- az IFRS 9 főbb koncepciók megvalósításának részletes bemutatása, ahol releváns, a jelenlegi megközelítéstől való eltérések kiemelése,
- az IFRS 9 bevezetési ütemterve, az áttérés során alkalmazott mentesítések bemutatásával,

- az IFRS 9 pénzügyi helyzetre, pénzügyi teljesítményre és tőkére gyakorolt lehetséges hatásának számszerű bemutatása, amennyiben az ismert, vagy mértékére ésszerű becslés adható, ezek hiányában a várt hatás nagyságrendjéről (Szarka-Ledacs, 2017).

A gazdálkodónak szükséges minden olyan információt közzétenni, ami befolyásolhatja az érdekhordozókat, vagy a beszámolót felhasználókat, abban, hogy releváns döntéseket hozzanak ez alapján.

2.5. AZ IFRS-EK ELSŐ ALKALMAZÁSA (IFRS 1)

Mivel kutatásom célja bemutatni, hogy miként is térnek át a társaságok a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok alkalmazására, ezért kiemelten fontosnak tartom, az e területre vonatkozó standardbemutatóját, részletezését.

2.5.1. Problémafelvetés

A nemzetközi számviteli standard-ok napjainkban folyamatosan terjednek. Mielőtt egy cég a nemzetközi számviteli alapelvek alapján készítette volna pénzügyi kimutatásait, a hatályos nemzeti szinten kellett azt megtennie. Az IFRS 1 standard arra válaszol, hogy a gazdálkodó, milyen lépéseket tegyen meg annak érdekében, hogy a pénzügyi kimutatásait a nemzetközi számviteli elveknek megfelelően tudja prezentálni a befektetők, érdekhordozók felé (Lakatos et al., 2018 b).

2.5.2. Általános rendelkezések

Az IFRS 1 standard a következő fogalmakat definiálja:

- első alkalmazó, aki pénzügyi kimutatásait először prezentálja a nemzetközi számviteli elvekkel összhangban, és először tesz erre teljes és korlátozásmentes kijelentést. Nem minősül első alkalmazónak az, aki visszatér az IFRS-ek alkalmazásához,
- az áttérés napja annak a legkorábbi összehasonlító időszaknak az első napja, amelyre a gazdálkodó egység közzéteszi a nemzetközi elvekkel összhangban készült pénzügyi kimutatásait,
- nemzetközi számviteli elvekkel összhangban készült pénzügyi kimutatás, amelyben a gazdálkodó először tesz teljes és korlátozásmentes kifejezést arra vonatkozóan, hogy a beszámoló az IFRS-ekkel összhangban készült el, és minden standardot tartalmaz, alkalmaz, amely a vállalkozás életében releváns,
- IFRS-ek szerinti nyitómérleg, amelyet a gazdálkodó egység az áttérés napjára állít össze. Ez a mérleg az első IFRS szerint készített mérleg (Borzán–Szekeres, 2021).

Az IFRS-ek szerint, legalább egy összehasonlító időszakot be kell mutatni, tehát legalább két időszak adatainak rendelkezésre kell állnia az IFRS-ek szerinti beszámoló minden eleméből.

Ahhoz, hogy a gazdálkodó össze tudja állítani a megelőző időszak összehasonlító adatait, legalább három időszak adatait IFRS-ek szerint kell átszámolni. Ennek oka, hogy a mérleg statikus adatokat tartalmaz, adott időpontra összesítve, a többi kimutatás, már dinamikus, vagyis egy évre vonatkozó adatokat tartalmaz, tehát nem lehet év végére átszámolni az adatokat. Ebből következik, hogy nem elég év végére kiszámítani, hanem év eleji összehasonlító adatokat is szükséges kalkulálni. Emiatt az IFRS 1 előírásai szerint az áttérésnek az összehasonlító időszak első napján kell megtörténnie, ekkor el kell készíteni az IFRS szerinti nyitómérleget (Borzán–Szekeres, 2021).

Amennyiben a gazdálkodó egység újrakezdi, tehát korábban volt első alkalmazó, és abbahagyta a standardok alkalmazását, és újból alkalmazni kívánja, akkor a következő választási lehetőségei vannak:

- úgy alkalmazza az IFRS 1-et, mintha korábban nem állt volna át, tehát a standardot teljes egészében figyelembe veszi,
- vagy nem alkalmazza ezt a standardot és úgy állítja össze beszámolóját, mintha mindvégig az IFRS-ek szerint tette volna és korábban nem hagyta el. Ezzel a kihagyott évekre is el kell készítenie az IFRS-ek szerinti beszámolóját.

Azonban, ha a második esetet választja a gazdálkodónak meg kell magyarázni azt, hogy miért döntött amellett, hogy nem a teljes IFRS 1-et alkalmazza, továbbá, hogy korábban miért hagyta abba az IFRS-ek alkalmazását (Lakatos et al., 2018 a).

2.5.3. IFRS-ek re történő átállás nyitómérlege

Az IFRS 1 szerint a gazdálkodónak nyitómérleget kell közzétenni az áttérés napjára vonatkozóan. A nyitómérleget úgy kell összeállítani, mintha mindig is az IFRS-eket alkalmazta volna a gazdálkodó. A standard ezzel a mérleggel szemben több kritériumot is támaszt. Ezek a következők:

- minden eszközt és kötelezettséget meg kell jeleníteni, amelyeket az IAS 1 standard előír,
- ki kell vezetni azokat az eszközöket, kötelezettségeket, amelyeket az IFRS-ek nem ismernek el mérlegben megjeleníthető tételnek,
- minden eszközt és kötelezettséget az IFRS-ek előírásai szerint kell besorolni, tehát ha szükséges akkor meg kell változtatni az előző számviteli rendszer szerinti besorolásokat,
- végül, de nem utolsó sorban az áttérés során az eszközöket és kötelezettségeket a Nemzetközi Számviteli Elvek, és IFRS-ek szerint kell értékelni (Cormier et al., 2001).

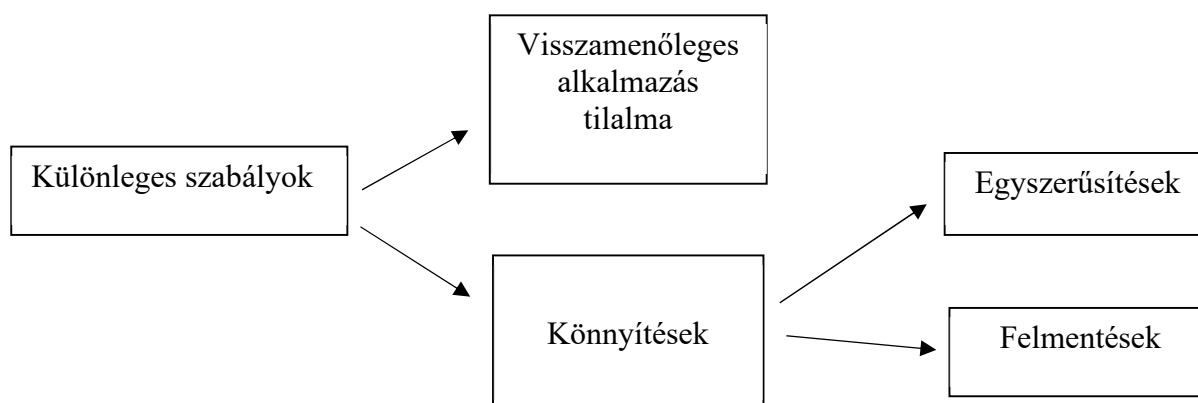
Az áttérés során fontos rögzíteni, hogy mikori Nemzetközi Számviteli Elveket és mikori IFRS-eket alkalmaz az áttérés során. Ugyanis az IFRS 1 kimondja, hogy az összes első Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási elvek szerint készült kimutatásokra, ugyanazt a számviteli

politikát kell alkalmazni. Továbbá azokat az IFRS-eket kell alkalmazni, amelyek az áttérés napján hatályosak. Ez lehetővé teszi azon standardok alkalmazását, amelyek a tevékenység megkezdésekor még nem voltak elérhetőek, de az áttéréskor már igen. A számviteli rendszerek közötti áttérés hatását az eredménytartalékkal szemben, az átértékelési tartalékkal szemben, valamint a Goodwillel szemben szükséges megjeleníteni. Vagyis az IFRS-ekre való áttérés hatása a saját tőkét fogja érinteni (Cormier et al., 2001).

Az IFRS 1 standard megköveteli az első alkalmazótól, hogy legalább összehasonlító időszakot közzé tegyen pénzügyi kimutatásaiból, tehát a mérlegből is.

2.5.4. IFRS-re való áttérés különleges szabályai

A standardalkotó belátja, hogy egyes keretszabályok betarthatatlanok, megvalósíthatatlanok esetleg észszerűtlenek a standardalkalmazó számára. Ennek okán az IFRS 1 kettő természetű kivételt fogalmaz meg. Ahogyan a 2. ábrán látszik, ezek a könnyítések, ahol bizonyos esetekben egyszerűsítésekkel, felmentésekkel élhet az áttérő gazdálkodó, és a visszamenőleges alkalmazás tilalma, ami kimondja, hogy nem kell úgy eljárni a társaságoknak, mintha minden esetben az IFRS-eket alkalmazták volna.

2. ábra: Különleges szabályok

Forrás: Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok elmélete és gyakorlata, 2018

A következő fejezetekben ezen különleges szabályok kerülnek részletezésre, melyeket a 2. ábra szemléltet. Ennek azért látom szükségességét, mert az IFRS-ek első alkalmazása során, a gazdálkodónak el kell igazodnia az IFRS-ek világában, ahhoz, hogy a szabályokkal összhangban tudja elkészíteni beszámolóját az áttérésre vonatkozóan.

2.5.5. Visszamenőleges alkalmazás tilalma

Lakatos et al. (2018 a) szerint „Ha a gazdálkodó egységnek korábban meg kellett valamit becsülnie, akkor e becslésen nem változtathat csak azért, mert azóta idő telt el és a becsléshez már több információ áll rendelkezésre”. Ezek alapján a standard kimondottan tiltja azt, hogy

korábbi becsléseket aszerint módosítsa a gazdálkodó, ahogyan a rendelkezésre álló információ mennyisége növekszik.

Ebből következik a következő kardinális probléma, miszerint azon eszközök tekintetében, amelyek a korábbi számviteli rendszerek szerint nem voltak mérlegben szerepeltethetőek eszközként, kötelezettségként, milyen értéken kerüljenek be a nyilvántartásokba. Erre legáltalánosabb példa a magyar számviteli rendszerről való áttérés esetében a halasztott adó követelés, és kötelezettség. Ebben az esetben meg kell becsülnie a gazdálkodó egységnek ezen eszközök, kötelezettségek értékét arra a napra vonatkozóan mintha azon a napon lenne a gazdálkodó, amikor az megjelenik, vagyis a megjelenés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján.

Mint a legtöbb esetben a standardalkotó itt is kivételeket határoz meg, a betartás könnyítése és a szabályoknak való legjobb megfelelés érdekében.

IFRS 1 Standard B melléklete tartalmaz több olyan tételt, ahol a visszamenőleges alkalmazás nem megengedett ilyenek az alábbiak:

- pénzügyi eszközök és kötelezettségek kivezetése, ugyanis ebben az esetben nem kell alkalmazni az IFRS 9 és az IAS 39 standardokat, amennyiben ezen tételek kivezetése a korábban alkalmazott számviteli rendszernek megfelelően működik. Azonban a standardalkotó megteremti a lehetőséget arra, hogy a gazdálkodó egység visszamenőlegesen alkalmazza valamelyik szabályt, ha megtudja határozni az alkalmazás napján rendelkezésre álló információkat,
- nem kontrolláló érdekeltségre is különleges szabályok vonatkoznak az IFRS szerint konszolidált beszámoló összeállítása során. A nem kontrolláló érdekeltség (továbbiakban NCI) külön megjelenítendő a konszolidált pénzügyi beszámoló elkészítése során, még abban az esetben is, ha ennek értéke negatív. Ennek kapcsán alkalmazni kell, hogy minden olyan tranzakció NCI-vel szemben, amely során nem csökken a befolyás mértéke az NCI felett, tőketranzakciónak minősül. Továbbá, minden NCI-vel szemben lefolytatott tranzakció, amely a kontroll csökkenésével jár, az eredménnyel szemben elszámolandó.

Ezen kívül a standard sok olyan esetet vázol, ahol tiltott a visszamenőleges alkalmazás, de az általam kiemelt tételekre azért volt szükség, mivel az elemzett Társaságok alkalmazzák az IFRS 9-et és az áttérés időpontjában az IAS 39-volt hatályos, valamint mindkettő társaság konszolidálásba bevont társaság, így előfordulhat nem kontrolláló érdekeltség megjelenítése a beszámolóikban.

2.5.6. Könnyítések

Az IFRS 1 standard beszámolás és mérés fejezetében tartalmazza a mentességek más IFRS-ek alól szabályozást. Itt kerülnek bemutatásra azon könnyítések, amelyeket az áttérés során lehet alkalmazni. Ezen könnyítéseket annak okán határozta meg a standardalkotó, hogy azon információk, amelyek megszerzése nem felel meg a költség-haszon elvének, azon információk bemutatása során elegendő becslésekkel élni, amelyek persze kellően megalapozottak.

A Standard C függelékében egy egész fejezetet szentel az üzleti kombinációk kivételeinek, mentességeinek magyarázására, melyet azért emelnék ki, mivel az áttérést követően kötelezően alkalmazandó az általam elemzett társaságok számára.

Az első alkalmazó dönthet úgy, hogy nem alkalmazza visszamenőlegesen az IFRS 3-at a múltbeli üzleti kombinációkra (azokra az üzleti kombinációkra, amelyek az IFRS-ekre való áttérés időpontja előtt történtek). Ha azonban az első alkalmazó bármely üzleti kombinációt az IFRS 3-nak való megfelelés érdekében módosít, akkor minden későbbi üzleti kombinációt újra kell értékelnie, és ugyanattól az időponttól kezdve alkalmaznia kell az IFRS 10-et is.

Az IFRS 1 példája szerint, ha az első alkalmazó a 20X6. június 30-án bekövetkezett üzleti kombináció újramegállapítását választja, akkor minden olyan üzleti kombinációt újra kell értékelnie, amely 20X6. június 30. és az IFRS-ekre való áttérés időpontja között történt, és az IFRS 10-et is alkalmaznia kell 20X6. június 30. után.

Ezekén kívül számos egyszerűsítést megfogalmaz a standardalkotó, melyet a teljesség igénye nélkül az alábbi felsorolás tartalmaz:

- azon összetett pénzügyi instrumentumokat, amelyek kötelezettség komponense, tartozásként nem jeleníthető meg, akkor nem kell részekre választani ezeket a pénzügyi instrumentumokat
- az áttérés napjával bármely pénzügyi instrumentum besorolható a Fair Value Through profit or loss (FVTPL) (nettó eredménnyel szembeni valós értékelés) eredménykategóriába, amennyiben az áttérés napján megfelel az IFRS 9-ben meghatározott feltételeknek. Másrésztől lehetőséget ad a gazdálkodónak arra, hogy IFRS 9 alkalmazása esetén a pénzügyi instrumentumot a Fair Value Through Other Comprehensive Income (FVTOCI) (egyéb átfogó eredménnyel szembeni valós értékelés) eredménykategóriába sorolja be, amennyiben áttéréskor teljesülnek a feltételek
- a pénzügyi instrumentumok értékelése esetében abban az esetben, ha az amortizált bekerülési érték, vagy az értékvesztés nagysága nem határozható meg visszamenőleg,

akkor amortizált bekerülési értéken is figyelembe vehető az eszköz valós értéke (Weaver, 2014).

Dolgozatomban a Pénzügyi Instrumentumok (IFRS 9)-ra történő áttérést vizsgálom, ezért tartom fontosnak bemutatni a hozzá tartozó egyszerűsítéseket.

2.5.7. Közzétételek az IFRS 1 alkalmazása során

Az IFRS-ekre való áttérés során az IFRS 1 standard nem csak ez elvégzendő feladatokat, de a közzéteendő információkat is szabályozza. Viszont ez nem menti fel az alkalmazót más standardokban foglalt közzétételi kötelezettségek alól. Az átállás során a gazdálkodó egységnek közzé kell tennie legalább három pénzügyi helyzet kimutatást, és kettőt a többi kimutatásból, melyek a pénzügyi beszámolót alkotják. Ezek:

- legalább három időpontra szóló mérleget,
- két időszakra szóló eredménykimutatást,
- két időszakra szóló saját tőke változás kimutatást,
- továbbá az ezekhez kapcsolódó kiegészítő megjegyzéseket (Bellandi, 2012).

Ha a gazdálkodó egység korábban olyan számviteli rendszer szerint állította össze pénzügyi kimutatásait, amely szerint nem kellett közzétenni, akkor az IFRS-re való áttérés során ezeket is közzé kell tennie.

2.6. ÁTTÉRÉS MAGYARORSZÁGON

A magyar jogrendszer nem egy külön törvényben szabályozza a teljes IFRS-szerinti beszámolóhoz kapcsolódó szabályokat, mint adójogszabályok, könyvviteli szabályok, ... stb. Hanem minden ide vonatkozó releváns törvény tartalmaz az IFRS-ek szerint jelentő vállalkozásokra vonatkozó fejezeteket.

IFRS-ekre áttérni a következő üzleti év első napjával lehet. Azt azonban nem köti ki a számviteli törvény, hogy a gazdálkodónak melyik nap legyen az üzleti év utolsó napja. A gazdálkodónak, amennyiben az IFRS-ek alkalmazása mellett dönt, úgy a döntést be kell jelentenie az adóhatóság felé, illetve bizonyos helyzetekben a Magyar Nemzeti Bank felé is jelezni kell. Ezt a bejelentést az áttérést megelőzően 90 nappal legkésőbb meg kell tennie a gazdálkodónak (Lakatos, 2016).

A bejelentés az adminisztrációs jellegén túlmenően egyéb feladatokat is tartalmaz, mivel csatolni kell a bejelentéshez az IFRS minősítéssel rendelkező könyvvizsgáló vagy könyvvizsgálati cég jelentését, melyre azért van szükség, hogy bizonyítsa a tényt, hogy a Társaság felkészült a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok alkalmazására (Lakatos, 2016).

Az áttérés során a könyvvizsgálónak vizsgálnia kell, hogy a társaság rendelkezik-e IFRS-eknek megfelelő számviteli politikával, elkészítette-e az IFRS-ek szerinti nyitómérleget, valamint rendelkezésre áll-e IFRS minősítéssel rendelkező személy, aki a továbbiakban össze tudja állítani a beszámolót.

A gazdálkodó visszatérhet a magyar számviteli szabályok alkalmazására szabad elhatározásból abban az esetben, ha az anyavállalat személye megváltozott, és nem kéri tovább az IFRS-ek szerinti beszámoló elkészítését, vagy abban az esetben, ha rendelkezik, öt IFRS beszámolóval lezárt üzleti évvel (Lakatos, 2016).

Kötelező jelleggel vissza kell térnie a Társaságnak, ha kiesik az alkalmazók, kötelezettek köréből, vagy felszámolás, végelszámolás, vagy kénysztörölés alatt áll.

A visszatérés napja abban az esetben, ha saját elhatározásból tér vissza a gazdálkodó, akkor a visszatérés okát követő bármely üzleti év első napja, kötelező visszatérés esetén a következő üzleti év első napja (Botka, 2016).

3. ANYAG ÉS MÓDSZERTAN

Világszerte nagyságrendileg, több mint 160 országban alkalmazzák a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokat, legyen az kötelező jelleggel, vagy szabad elhatározásból. Európában az Európai Unió, és az Európai Gazdasági Térség Tőzsdére bevezetett vállalati számára kötelező a konszolidált beszámolóinak összeállítása során a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok alkalmazása (Madarasiné et al., 2019).

Azért tartom fontosnak az elemzett témát, mert az IFRS-ek alkalmazóinak köre hazánkban is folyamatosan terjed. Először az 1606/2002/EK rendelet szabályozta a nemzetközi számviteli standardokat alkalmazók körét, mely szerint ahhoz, hogy a belső piac megfelelően működhessen, egy nyilvánosan működő társaságtól meg kell követelni, hogy a konszolidált pénzügyi jelentéseik prezentálásakor egy magas színvonalú egységes nemzetközi számviteli standardrendszert alkalmazzanak. Ezzel lehetővé téve az összehasonlíthatóságot, valamint előtérbe kerül a befektetői szemlélet egyaránt. Ugyanis egy egységes rendszer alapján kiadott pénzügyi kimutatás, lehetővé teszi ezen dokumentumok összehasonlítását.

3. ábra: IFRS-ek alkalmazók köre a világon

Forrás: Banco Cenrtal de Chile, 2019

A fenti 3. ábra kékkel jelölt területei azokat az országokat mutatja, amelyek alkalmazzák az IFRS-eket. Ezen ábra alapján jól látható, hogy mennyire kiterjedt az alkalmazók köre

világszerte. Ezért is tartom fontosnak elemezni azt, hogyan is alkalmazzák először Magyarországon a társaságok a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokat.

A 2000. évi C. Számú törvény a számvitelről kiegészítéseként a jogalkotó döntött az IFRS-ek egyedi célokra való alkalmazásáról a 2015.évi CXXVII. számú törvény a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok egyedi célokra történő hazai alkalmazása érdekében kiadott törvény keretein belül.

Kutatásom elsődleges célja, hogy a választott vállalatokon keresztül bemutassam, hogyan hat a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok első alkalmazása a vállalkozások kimutatásaira, és milyen elemek változnak a Társaságok mérlegében, eredménykimutatásában. Ahhoz, hogy ezt bemutathassam vizsgálnom kellett, hogy melyek azok a tételek, amik jelentősen eltérnek a magyar számviteli szabályok szerint, és a nemzetközi elvek szerint összeállított mérleg, és eredménykimutatás között.

A szakirodalom feldolgozása során különböző hazai és nemzetközi internetes forrásokat, könyveket, szakfolyóirat cikkeket használtam fel, annak érdekében, hogy átfogóan vizsgálhassam a kitűzött témát. Miután a különböző szakirodalmak feldolgozásra kerültek, kiválasztottam két céget, melyeken keresztül bemutathattam az IFRS-ek első alkalmazása (IFRS 1) standard applikálásának folyamatát, valamint a Pénzügyi Instrumentumok (IFRS 9) - ra való áttérés folyamatát.

Az elemzett cégek kiválasztásához Orbán et al., (2022) tanulmányát hívtam segítségül, mely alapjául szolgáló adatbázisban 241 cég tért át IFRS-ek alkalmazására, közülük 58 cég végez pénzügyi tevékenységet. A fent említett 58 cégből 12 társaság végez egyéb pénzügyi, biztosítási tevékenységet. Az általam vizsgált két vállalat is e 12 cég közé tartozik.

Az elemzett társaságok pénzügyi beszámolóit az e-beszámolóról töltöttem le, mely egy központi adatbázis, ahol a vállalkozásoknak közzé kell tenniük beszámolójukat. Az így megszerzett adatok összehasonlításának nehézsége abból adódott, hogy míg a magyar számviteli rendszerrel összhangban készített beszámoló egységes séma szerint készül, addig az IFRS-ekkel összhangban készült beszámolót egységes sémába kellett átforgatnom, az összehasonlíthatóság érdekében. A vállalkozások egyéb adatait, mint például a tulajdonosok körét vagy a vállalatok tevékenységi körét az e-cégjegyzékről, és az Emis adatbázisáról töltöttem le, és használtam további elemzésre. A letöltött dokumentumok elemzéséhez különböző Microsoft Excel táblákat hoztam létre, melyben elvégeztem a szükséges számításokat, beszámolók egységesítését.

3.1. A VÁLLALATOK BEMUTATÁSA

A következőkben bemutatásra kerülnek az általam választott vállalatok, melyekre az elemzés vonatkozik. A dolgozatomban az egyéb befektetési és pénzügyi tevékenységet végző társaságok szektorának két meghatározó szereplője, a Budapest Alapkezelő Zrt. és a Fundamenta-Lakáskassza Kft. IFRS-ekre történő átállásának elemzését tűztem ki célul. Azért választottam ezt a kettő befektetési alapkezelőt, mert míg a Budapest Alapkezelő Zrt, zártkörű részvénytársaságként folytatja tevékenységét, addig a Fundamenta-Lakáskassza Pénzügyi Közvetítő Kft. korlátolt felelősség társaságként tevékenykedik. Jelenleg a pénzügyi tevékenységet végző iparágban, melyben mindkét társaság működik az Emis (2022) adatbázisa szerint közel 800 vállalat tevékenykedik.

Amiatt esett a választásom erre a két Társaságra, mert ugyanazzal a nappal tértek át könyvvizetés tekintetében a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokra, és az IFRS 9 Pénzügyi instrumentumok standardot is ugyanattól a naptól kezdve alkalmazzák.

3.1.1. Budapest Alapkezelő Zrt.

A Budapest Alapkezelő Zrt. 1992-ben jött létre a Budapest Bank 100%-os tulajdonaként, mára az egyik legjelentősebb alapkezelő Magyarországon. Jelenleg 13 befektetési alapot, 3 nyugdíjalapot és egy egészség alapot kezel. A Budapest Alapkezelő Zrt. alapok széles választékát nyújtja ügyfeleinek, az alacsony kockázatú állampapíroktól a magasabb kockázatú, de magasabb hozam lehetőségét rejtő részvényekig. A társaság megalakulása óta dinamikusan fejlődik, amit jól mutat a kezelt portfóliók számának és vagyonának gyarapodása is (Emis 2022).

2021. december 15-én az MKB Bank, a Budapest Bank és a Takarékszövetkezet Csoportot tulajdonló Magyar Takarékszövetkezet Bankholding Zrt. legfőbb szervei elfogadták a Budapest Bank, az MKB Bank és a Takarékszövetkezet Csoport fúziós menetrendjének első lépését. Ennek értelmében 2022. március 31-én egyesült a bankcsoport két tagbankja, a Budapest Bank és az MKB Bank, míg a Takarékszövetkezet Csoport 2023. második negyedévének végéig csatlakozik az egyesült bankhoz. Ezen egyesülés nem gyakorol hatást a tulajdoni szerkezetre. A fúziós folyamat eredményeként létrejövő bank tulajdonosa a Magyar Bankholding Zrt. marad (Portfolio 2022).

3.1.2. Fundamenta-Lakáskassza Kft.

A Fundamenta-Lakáskassza Pénzügyi Közvetítő Kft., a Fundamenta-Lakáskassza Zrt. egyszemélyes leányvállalata, mely pénzügyi termékek közvetítését végzi partnerek számára. A Fundamenta-Lakáskassza Pénzügyi Közvetítő Kft., mint leányvállalat, bevonásra kerül a Fundamenta-Lakáskassza Zrt. pénzügyi kimutatásaiba (Fundamenta 2019).

Részvényesei megbízható, stabil pénzügyi háttérrel rendelkező biztosítótársaságok, bankok és lakás-takarékpénztárak működtetésében érdekelt társaságok. A részvények döntő hányadát a lakás-takarékpénztár szakmai háttérét is biztosító Bausparkasse Schwäbisch Hall AG és a Wüstenrot lakástakarék-pénztár osztrák és német illetőségű vállalatai birtokolják. További nagy részvényese a Generali csoport magyarországi érdekeltsége, a Generali Biztosító Zrt. A banki részvényesek a magyar pénzügyi élet kiemelkedő képviselői, amelyek innovatív tevékenysége jelentős mértékben hozzájárult a magyarországi bankszektor lakossági és vállalati szektorának fejlődéséhez (Fundamenta 2022).

4. EREDMÉNYEK ÉS AZOK ÉRTÉKELÉSE

A következőkben bemutatásra kerül, a Budapest Alapkezelő Zrt. és a Fundamenta-Lakáskassza Kft. esetében az IFRS 1 standard alkalmazása. Részletezésre kerül, hogy az áttérés milyen hatásokat eredményez a pénzügyi kimutatásokban, valamint vizsgálat alá vonom, hogyan változtak az egyes tételek. Először egyesével elemzem a két vállalkozást, majd egy összegző fejezetben összehasonlításra kerülnek, hogy melyikre, hogyan hatott az IFRS-ek első alkalmazása. Mindezek után az IFRS 9 pénzügyi instrumentumok standard első alkalmazását vizsgálom, egyesével a két cég vonatkozásában. Majd egy összehasonlító elemzés kerül összeállításra, melyben az értékelési elvek, és eljárások kerülnek összehasonlításra.

4.1. BUDAPEST ALAPKEZELŐ ZRT. IFRS-EK ELSŐ ALKALMAZÁSÁNAK BEMUTATÁSA

Ezen alfejezetben szeretném bemutatni, hogy Budapest Alapkezelő Zrt, hogyan alakította ki számviteli politikáját, milyen könnyítéseket alkalmaz és, hogy milyen kimutatásokat készített az áttérés vonatkozásába.

A bankcsoport, az általa alkalmazott elvek, a kötelezően kialakítandó belső szabályozásban, a számviteli politikában kerültek leírásra. Ezt a dokumentumot a bank vezetősége engedélyezte, továbbá, a könyvvizsgáló véleményével támasztotta alá.

A társaság számviteli politikája az IFRS-ekkel összhangban készült így a beszámolót az IAS 1, a számviteli politika és a számviteli becslések változásait az IAS 8, az IFRS-ekre való áttérést az IFRS 1 standardokkal összhangban kezelte a vállalkozás (Budapest Alapkezelő Zrt., 2019).

A Budapest Bank és Leányvállalatai a 2018. Évi egyedi pénzügyi kimutatásait, illetve a Bankcsoport a konszolidált pénzügyi kimutatásait a Nemzetközi Számviteli Standard Testület EU által is befogadott standardjaival (IFRS-ekkel) összhangban készítette el. Azokban az esetekben, amelyekben az IFRS nem szabályoz, úgy több jogszabályt is figyelembe vettek, többek között a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (továbbiakban: Sztv.). A társaság, figyelembe véve a Sztv. IX fejezetét tulajdonosok által jóváhagyott, könyvvizsgálói záradékot is tartalmazó éves beszámolóját, a törvényben előírt feltételeknek megfelelően helyezi letétbe, ezzel eleget tesz közzétételi kötelezettségének.

A társaság a következő pénzügyi kimutatásokat készítette el az áttérésre vonatkozóan:

- időszak végi pénzügyi helyzet kimutatás (mérleg),
- időszaki átfogó eredménykimutatás,
- időszaki saját tőke változás kimutatás,
- időszaki cash flow kimutatás,

- kiegészítő megjegyzések.

A Társaság első alkalmazóként 2018.01.01-től vezeti a könyveit az IFRS-ekkel összhangban, ezek alapján a 2018-as gazdasági évről készít először nemzetközi standardoknak megfelelő pénzügyi kimutatásokat. Az IFRS 1 standard szerinti áttérés napja, 2017.01.01, mivel ettől a naptól vezeti könyveit IFRS-ek szerint. Vizsgálatom során 2017.12.31. napot vizsgálok, mivel ezen a napon bemutatott záróértékek lesznek a 2018-as gazdasági év nyitó értékei, melyek az első IFRS-ekkel összhangban készített beszámoló első napját jelenti.

A gazdasági társaság élt az IFRS 1-ben foglalt könnyítési lehetőséggel, ugyanis az összehasonlító adatok összeállítása során az IFRS 9 alá tartozó tételekre az ezen standardban meghatározott követelmények helyett, élve az IFRS 1 standard E1-E2 -bekezdésében foglaltakkal, a magyar számviteli követelményeket alkalmazta. Azon tételek esetében, amelyek nem tartoztak az IFRS 9 hatálya alá, azok a nemzetközi számviteli elvekkel összhangban kerültek meghatározásra (Budapest Alapkezelő Zrt., 2019).

Ezen értékelési különbségek miatti eltéréseket a Társaság az IFRS 1 E.2 bekezdése alapján, számviteli politika változásából eredő eltérésként kezelt. Ezen hatást 2018.01.01-én nyitó eredménytartalék módosításaként számolta el (Budapest Alapkezelő Zrt., 2019).

Az IFRS 1 által megteremtett lehetőségek alapján a társaság nem alkalmazta az IFRS 7-közzétételi követelményeit.

A következőkben a beszámoló egyes részeire fektetem a hangsúlyt, amivel azt kívánom bemutatni, hogy milyen hatása van az IFRS-ek első alkalmazásának, továbbá, hogy mennyire részletesek és informatívak a bemutatott kimutatások.

4.1.1. Áttérés hatása a mérlegre

A mérleg, magyar Sztv. szerint elkészített beszámolók esetében, az első kimutatás, ami az elemző, befektető elé tárul, úgy vélem ennek a kimutatásnak a bemutatásával kell kezdem az elemzést. A mérleg statikus jellegéből adódóan tartalmazza azon vagyonelemeket, melyek a vállalkozás felhalmozott a működése során, véleményem szerint ennek okán határoztak a standardalkotók, hogy legalább három időszak adatait tartalmazza az átállás során. Viszont dolgozatomban csak a 2017.12.31 napra vonatkozó információk kerülnek bemutatásra.

A társaság úgy ítélte meg, hogy habár a mérleg egyes sorainak megnevezései eltérnek a magyar számviteli szabályozás szerint megkövetelt mérlegsorok megnevezésétől, de tartalmilag fedik egymást. Ebből adódik, hogy az IFRS-ek által megkövetelt sorok szerepelnek a társaság mérlegében, mint pénzeszközök helyett, pénzeszközök és egyenértékesek. Megfigyelésem szerint, a *1.táblázat* alapján, a társaság mérlegét a jól megszokott magyar metodika, vagyis a fordított likviditási sorrend helyett, likviditási sorrendben állítja össze az

eszközöket, valamint tőke és kötelezettségeket bemutató pénzügyi helyzet kimutatását. A Budapest Alapkezelő Zrt. az áttérés hatását kettő helyen számolja el. A tartalékokat az áttérés során a halasztott adó módosítja, tőke és kötelezettségek oldalon, és ugyanez a tétel jelenik meg, mint adókövetelés. A Budapest Alapkezelő beszámolója nem részletezi, hogy miből keletkezik pontosan ez a halasztott adó tétel, véleményem szerint ez a korábban képzett céltartalékok, valamint az értékcsökkenés számviteli elszámolása, és a Társasági Adótörvény szerinti elszámolás miatti különbözetből adódik. Korábbi időszakokból eredhet, nem pedig az áttérés miatt keletkező tétel. Másrésről magyar számviteli rendszerben nem mutatható ki halasztott adó követelés, sem pedig halasztott adó kötelezettség. Az IFRS-ek szerint megképzett halasztott adó hatása 208 eFt-volt az áttérés során.

1. táblázat: Budapest Alapkezelő Zrt. magyar számviteli szabályok és IFRS szerinti mérleg egyeztetése 2017.12.31-re

adatok eFt-ban				
Megnevezés	HAS 2017.12.31	IFRS eredmény- tartalék	IFRS OCI	IFRS 2017.12.31
1 Pénz és pénzeszköz egyenértékesei	66 486	-	-	66 486
2 Származékos pénzügyi eszközök	-	-	-	-
3 Értékpapírok	2 537 437	-	-	2 537 437
4 Hitelintézetekkel szemben fennálló követelések	-	-	-	-
5 Ügyfeleknek nyújtott kölcsönök és követelések	-	-	-	-
6 Befektetések leányvállalatokba, közös és társult vállalkozásokban	-	-	-	-
7 Ingatlanok, gépek és berendezések	15 184	-	-	15 184
8 immateriális javak	-	-	-	-
9 Adókövetelések	38 176	208	-	38 384
10 Egyéb eszközök	323 452	-	-	323 452
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	2 980 735	208	-	2 980 943
1 Származékos pénzügyi kötelezettségek	-	-	-	-
2 Hitelintézetekkel szembeni kötelezettségek	14 123	-	-	14 123
3 Ügyfelekkel szembeni kötelezettségek	-	-	-	-
4 Céltartalékok	2 314	-	-	2 314
5 Adókötelezettségek	-	-	-	-
6 Egyéb kötelezettségek	171 896	-	-	171 896
7 Jegyezett Tőke	500 000	-	-	500 000
8 Tartalékok	2 292 402	208	-	2 292 610
SAJÁT TŐKE ÉS KÖTELEZETTSÉGEK ÖSSZESEN.	2 980 735	208	-	2 980 943

Forrás: Budapest Alapkezelő Zrt., 2019

4.1.2. Áttérés hatása az átfogó eredménykimutatásra

Az átfogó jövedelemkimutatásban megjelenik a tárgyévi halasztott adó -38 eFt értékben, a nettó eredményt terhelő tételként, ahogy a 2.táblázat szemlélteti. A beszámoló nem részletezi, miért számol a Társaság halasztott adóval, tehát következtetés szükséges. A társaság beszámolójából

kiderül, hogy nem egyéb átfogó eredménnyel szemben értékelt, vagy nettó eredménnyel szemben értékelt pénzügyi instrumentumokból ered. Továbbá részletezi, hogy nem a korábbi évek elhatárolt veszteségéből fakad, ennek okán véleményem szerint, mivel céltartalékot képzett a Társaság, így azt gondolom, ezen tételből eredhet, továbbá ahogy korábban említésre került az értékcsökkenés számviteli elszámolásából, és a társasági adótörvény szerinti elszámolásának különbözőségeiből adódhat.

2. táblázat: Magyar számviteli szabályok és IFRS-k szerinti átfogó jövedelemkimutatás egyeztetése 2017. évre

<i>adatok eFt-ban</i>				
Megnevezés		HAS 2017.12.31	IFRS eredmény- tartalék	IFRS 2017.12.31
1	Kamatbevétel	95	-	95
2	Kamatráfordítás	-	-	-
Nettó kamateredmény		95	-	95
3	Osztalékbevétel	-	-	-
4	Jutalék és díjbevétel	2 292 620	-	2 292 620
5	Jutalék és díjráfordítás	-	-	-
Nettó Jutalék és díjengedmény		2 292 620	-	2 292 620
6	Eredménnyel szemben valóban értékeltén kívüli pénzügyi instrumentumok kivezetési nyeresége vagy vesztesége	-	-	-
7	Kereskedési célú pénzügyi instrumentumok nyeresége vagy vesztesége	-	-	-
8	Eredménnyel szemben valós értéken értékelt egyéb pénzügyi instrumentumok nyeresége vagy vesztesége	4 633	-	4 633
9	Nettó Árfolyamnyereség vagy veszteség	(4 342)	-	(4 342)
10	Egyéb működési bevétel	21 024	-	21 024
11	Egyéb működési ráfordítás	(10 990)	-	(10 990)
12	Személyi jellegű ráfordítások	(324 900)	-	(324 900)
13	Egyéb adminisztratív költségek	(278 786)	-	(278 786)
14	Értékcsökkenési leírás	(7 209)	-	(7 209)
15	Értékvesztés és céltartalék vagy értékvesztés és céltartalék visszairása	414	-	414
16	Leányvállalatokra képzett értékvesztés vagy értékvesztés visszairása	-	-	-
17	ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY	1 692 559	-	1 692 559
18	Nyereségadó	(194 021)	(38)	(194 059)
19	ADÓZOTT EREDMÉNY	1 498 538	(38)	1 498 500

Forrás: Budapest Alapkezelő Zrt., 2019

Példámban, csupán a nettó eredmény levezetését mutatom be, mivel egyéb átfogó eredménytételekkel nem rendelkezik a Budapest Alapkezelő Zrt. Így a teljes átfogó eredmény megegyezik az adózott eredménnyel.

4.1.3. Áttérés hatása a Cash-Flow kimutatásra

A 5. ábrán a cash-flow kimutatásnak csak a működési tevékenységből származó pénzáramokat tartalmazó részét mutatom be, ahol a magyar szabályozások és IFRS-ek szerint összeállított cash-flow kimutatás között az áttérés következtében eltérés van. Fontosnak tartom megjegyezni, hogy míg a magyar számviteli szabályozások szerint, az éves beszámoló kiegészítő mellékletében elegendő bemutatni az Sztv. 7. számú melléklete által előírt séma szerinti Cash-Flow kimutatást, addig a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardoknak megfelelően ez a kimutatás külön, önálló elemként jelenik meg a beszámoló részeként.

3. táblázat: 2017. év végi IFRS Cash-Flow konverzió (Működési Cash-Flow)

Megnevezés	adatok eFt-ban		
	2017 HAS	2017 IFRS	Különbség
Adózás előtti eredmény	1 692 559	1 692 559	
Módosító tényezők	-	-	-
Értékcsökkenés (+), Amortizáció (+)	7 209	7 209	-
Értékvesztés és céltartalék képzés, feloldás (+)	(414)	(414)	-
Nem realizált árfolyam nyereség, veszteség (+/-)	4 342	4 342	-
Halasztott adó	-	38	(38)
Nettó kamateredmény (-)	(95)	(95)	-
Osztalékbevételek (-)		-	-
Származékos pénzügyi eszközök változása (+/-)		-	-
FVTPL értékpapírok állományának változása (+/-)		-	-
Hitelintézetekkel szembeni követelések változása (+/-)	215	215	-
Egyéb eszközök változása (+/-)	(17 924)	(18 073)	149
Hitelintézetekkel szembeni kötelezettségek változása (+/-)	14 121	14 121	
Ügyfelekkel szembeni kötelezettségek változása (+/-)		-	
Származékos pénzügyi kötelezettségek változása (+/-)	-	-	
Egyéb kötelezettségek változása (+/-)	(1 683)	(1 534)	(149)
Kapott kamat (+)	95	95	-
Fizetett kamat (-)		-	-
Kapott osztalék leányvállalattól (+)		-	-
Fizetett társasági adó	(143 053)	(143 091)	38
Működési tevékenységből származó nettó pénzáramlás	1 555 372	1 555 372	-

Forrás: Budapest Alapkezelő Zrt., 2019

A társaság Cash-Flow kimutatásának megvizsgálásakor (3. táblázat) megfigyelhető, hogy itt is a legjellemzőbb tétel jeleni meg. Ez nem más, mint a korábban részletezett halasztott adó, ami megjelenik a fizetett társasági adó soron és a halasztott adók soron. Ezzel a működési tevékenységből származó pénzáramra gyakorolt hatása nulla.

A következő tétel, ami megjelenik, az egyéb eszközök és egyéb kötelezettségek változása. Ezen két tétel hatása ugyancsak nulla. A 149 eFt-os érték egy átsorolásból ered egyéb követelések és kötelezettségek között. Ezen a soron megjelenő tételek jellemzően nagyon rövid időn belül realizálódnak, amely idő alatt a valós érték változása elhanyagolható. (Budapest Alapkezelő Zrt., 2019).

A Budapest Alapkezelő Zrt. beszámolójában nem részletezi, hogy milyen tételek kerülnek átsorolásra, ezért nagyon sok tétel megjelenhet, véleményem szerint azok a tételeket sorolja át, amelyek nem minősülnek mérlegképesnek, vagy másik soron kellene bemutatni, az IFRS-ek szabályai alapján

4.1.4. Saját tőke megfeleltetési tábla

A Saját tőke megfeleltetési tábla egy olyan kimutatás, ami tartalmazza a vállalkozás saját tőkéjében bekövetkező változásokat, megbontva a saját tőke elemeire és bemutatva, hogy milyen tétel mozgatta az egyes elemeket. Mint ahogyan a korábbi kimutatásokat, a Budapest Alapkezelő Zrt. ezt sem részletezi, csupán annyit közöl a beszámolók felhasználójával, hogy a halasztott adó képzése jelenik meg eredménytartalék módosító tételként.

4. táblázat: Magyar számviteli szabályok és IFRS-k szerinti saját tőke egyeztetése 2017. évre

adatok eFt-ban								
Megnevezés	Jegyzett tőke	Tartalék- ok	Tőke- tartalék	Halmazott egyéb átfogó jövedelem	Eredmény- tartalék	Jogsabályi kötelezettségeken alapuló tartalékok	Egyéb tartalékok	Saját tőke összesen
HAS egyenleg 2017.dec. 31.	500 000	2 292 402	-	-	2 292 402	-	-	2 792 402
IFRS-ek szerint megképzett halasztott adó		208			208			208
IFRS egyenleg 2017.dec. 31.	500 000	2 292 610	-	-	2 292 610	-	-	2 792 610

Forrás: Budapest Alapkezelő Zrt., 2019

A saját tőke megfeleltetési tábla (4.táblázat) jól szemlélteti, hogy az áttérés során keletkező különbözet az eredménytartalékon keresztül kerül elszámolásra. Ennek az az oka, hogy az értékcsökkenéshez és céltartalékhoz kötődő halasztott adó a nettó eredményben kerül

kimutatásra, ami közvetlenül a tárgyévi eredmény módosítja, melyet az IFRS előírásai szerint az eredménytartalékban kell kimutatni.

4.2. FUNDAMENTA-LAKÁSKASSZA KFT. IFRS-EK ELSŐ ALKALMAZÁSÁNAK BEMUTATÁSA

A Fundamenta-Lakáskassza Kft. első alkalmazónak minősül az IFRS-ek alkalmazása tekintetében. Ezek alapján első beszámolóját az IFRS 1- nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok első alkalmazása standard alapján készíti el.

A Társaság úgy döntött az áttérés során, hogy él a standard adta lehetőséggel és a saját pénzügyi kimutatásaiban 2017. január 1-jére vonatkozóan az eszközeit és kötelezettségeit választása alapján, azokon a könyv szerinti értékeken értékeli, amelyek az anyavállalat IFRS-ekre való áttérésének időpontja alapján az anyavállalat konszolidált pénzügyi kimutatásaiban szerepelnének, ha nem hajtanának végre módosításokat a konszolidálási eljárások miatt vagy azon üzleti kombinációk hatásai miatt, amelyben az anyavállalat megszerezte a leányvállalatot (Fundamenta-Lakáskassza Kft., 2019).

A Fundamenta-Lakáskassza, 2017.január 1-vel tér át IFRS-ek alkalmazására, ez az áttérés napja, de első Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokkal összhangban készült kimutatást 2018-as gazdasági évről készíti el.

Az áttérésre tehát azért volt szükség mivel az anyavállalat konszolidált beszámolóját az IFRS-ekkel összhangban készíti el, és mint leányvállalat neki is alkalmazni szükséges Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokat.

Az áttérés során a következő kimutatásokat kellett elkészítenie a Fundamenta-Lakáskassza Kft.-nek:

- időszak végi pénzügyi helyzet kimutatás (mérleg),
- időszaki átfogó eredménykimutatás,
- időszaki saját tőke változás kimutatás,
- időszaki cash flow kimutatás,
- kiegészítő megjegyzések.

A következőkben ezek kerülnek részletezésre a Társaság 2018-as évről szóló beszámolója alapján.

4.2.1. Áttérés hatása a mérlegre

Mivel a Fundamenta-Lakáskassza Kft. részletes pénzügyi helyzet kimutatást készít, így külön kerül bemutatásra az eszköz és a tőke és kötelezettségek oldal.

Ahogy a 5.táblázat is mutatja a Társaság pénzügyi helyzet kimutatása nagymértékben hasonlít a magyar Sztv. által előírt mérleg felépítésére, Ugyanis fordított likviditási sorrendben

tartalmazza a vállalkozás eszközeit. Érdekesség azonban, hogy a forgóeszközökön belül a fordított likviditási sorrend felborul, és a pénzeszközök és egyenértékesek kerülnek az első sorba, melyek a legkönnyebben pénzé tehető eszközök. Mint látható a mérlegfőösszeg lecsökkent az ártértékelések hatására, ami a következőkből adódik.

5. táblázat: Fundamenta-Lakáskassza Kft. magyar számviteli szabályok és IFRS szerinti mérleg egyeztetése 2017.12.31-re (eszköz oldal).

Megnevezés	Az IFRS-ekre történő áttérés hatásai – 2017. december 31.			adatok eFt-ban
	HAS	Átsorolások	Ártértékelések	IFRS
Befektetett eszközök	603 888	(7 688)	31 250	627 450
<i>Ingatlanok, gépek es berendezések</i>	559 429	-	-	559 429
<i>Immateriális javak</i>	44 459	(7 688)	-	36 771
<i>Értékpapírok</i>	-	-	-	-
<i>Halasztott adó követelések</i>	-	-	31 250	31 250
Forgóeszközök	1 675 587	7 688	(147 785)	1 535 490
<i>Pénzeszközök és pénzeszköz egyenértékesek</i>	651 294	(30)	-	651 264
<i>Értékpapírok</i>	147 785	-	(147 785)	-
<i>Vevői es egyéb pénzügyi követelések</i>	95 388	306 279	-	401 667
<i>Tényleges nyereség adó követelések</i>	144 077	-	-	144 077
<i>Egyéb eszközök</i>	637 043	(298 561)	-	338 482
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	2 279 475	-	(116 535)	2 162 940

Forrás: Fundamenta-Lakáskassza Kft., 2019

A Társaság 2017 január 01. óta vezeti könyveit IFRS-ek szerint, vagyis ez az áttérés napja, továbbá a 2018-as gazdasági évről tett teljes és korlátozásmentes kijelentést arra vonatkozóan, hogy beszámolója az IFRS-ekkel összhangban készült el, ezért tartom fontosnak bemutatni az áttérés számszerű hatásait a pénzügyi helyzet kimutatásban 2017 december 31. re vonatkozóan. Erre a napra vonatkozó tételekhez a gazdálkodó adatot szolgáltat magyar számviteli rendszer, és IFRS-ek szerint is, valamint számszerűsíti ez eltérések hatását. Az IFRS-ek szerint bemutatott értékek képzik majd a 2018-as gazdasági év nyitóértékeit a mérlegben.

A Társaság megtakarításra és befektetésre ösztönző programja alapján az üzletkötők által megtermelt jutalékból egy vállalt havi megtakarítást vár el, amely összeget elhelyez egy befektetési szolgáltatónál nyitott befektetési számlán. Továbbá ezen üzletkötők után félévente meghatározott összeget helyez el ugyanezen befektetési befektetőnél nyitott, a Társaság nevére szóló befektetési számlán, amelyre az üzletkötő a megtakarításra és befektetésre ösztönző program lejártát követően lesz jogosult bónuszjutalék formájában. Ez egy befektetési jegynek tekinthető, ami a magyar *Sztv.* szerinti értékpapírnak minősíthető. IFRS-ek szerint azonban az

eredmény terhére számolja el jutalékráfordításként, a vásárlás napján, mivel a befektetési jegyek tulajdonlásával járó kockázatokat és hasznokat nem a Társaság viseli, azokat lényegileg az utalás pillanatában átadja az üzletkötőnek. Vagyis nem birtokolja a kontrollt az eszköz felett, így nem felel meg az eszközként megjelenítés kritériumának. Ezt takarja a 147.785 eFt (5.táblázat) csökkentő tétel az értékpapírok között.

A Társaság céltartalékot képzett a várható jövőbeli kifizetésekre. A céltartalék összegének meghatározása során a Társaság historikus adatok alapján kilépési valószínűséget számolt, továbbá figyelembe vette a hátralévő futamidő alapján meghatározott kifizetési valószínűséget, amellyel korrigálta a céltartalék alapot (Fundamenta-Lakáskassza Kft., 2019).

A halasztott adóeszközök megjelenítését a magyar Sztv. nem engedélyezi, viszont a nemzetközi számviteli elvek szerint kötelező megjeleníteni, vagyis ez növelő tételként megmutatkozott meg a mérleg eszköz oldalán. (5.táblázat)

A magyar szabályozások szerint megképezett céltartalék kivezetésre került az eredménytartalékkal szemben 114.097 eFt-összegben. Ennek oka visszavezethető a korábban említett befektetési jegyek miatti átsorolásra. Továbbá 2017. január 1-re vonatkozóan 36.005 Ft összegben megszolgált jutalékráfordítás került elhatárolásra az eredménytartalékkal szemben. Mivel a vásárolt értékpapírok mennyisége év végén már nem meghaladja a Sztv. szerint képzendő céltartalék összegét, így ennek kimutatására a továbbiakban már nincsen szükség (Fundamenta-Lakáskassza Kft., 2019).

A Fundamenta-Lakáskassza Kft. a Sztv. alapján a ki nem vett szabadságokra céltartalékot képzett, azonban az IFRS -ek szerint ezt kötelezettséggként szükséges kimutatni. Emiatt átsorolás történt 5.032 eFt összegben, (6.táblázat) ami csökkentette a rövid lejáratú céltartalékokat, és megnövelte az egyéb kötelezettségek mérlegben szereplő értékét (Fundamenta-Lakáskassza Kft., 2019).

6. táblázat: Fundamenta-Lakáskassza Kft. magyar számviteli szabályok és IFRS szerinti mérleg egyeztetése 2017.12.31-re (tőke és kötelezettségek oldal).

Megnevezés	Az IFRS-ekre történő áttérés hatásai - 2017. december 31.			adatok eFt-ban
	HAS	Átsorolások	Átértékelések	IFRS
Saját tőke	1 404 078	-	13 171	1 417 249
Jegyzett tőke	150 000	-	-	150 000
Tőké tartalék	306 000	-	-	306 000
Eredménytartalék	826 960	-	27 928	854 888
Tárgyévi eredmény	121 118	-	(14 757)	106 361
Értékelési tartalék (OCI)	-	-	-	-
Kötelezettségek	875 397	-	(129 706)	745 691
Hosszú lejáratú kötelezettségek	288 581	(5 032)	(129 706)	153 843
Halasztott adókötelezettség	-	-	-	-
Hosszú lejáratú céltartalék	288 581	(5 032)	(129 706)	153 843
Egyéb hosszú kötelezettségek	-	-	-	-
Rövid lejáratú kötelezettségek	586 816	5 032	-	591 848
Szállítói és rövid lejáratú egyéb kötelezettségek	135 861	354 290	-	490 151
Tényleges nyereségadókötelezettség	-	-	-	-
Rövid lejáratú céltartalék	33 333	-	-	33 333
Egyéb kötelezettségek	417 622	(349 258)	-	68 364
TŐKE ÉS KÖTELEZETTSÉGEK ÖSSZESEN	2 279 475	-	(116 535)	2 162 940

Forrás: Fundamenta-Lakáskassza Kft. 2019

A Fundamenta-Lakáskassza Kft. magyar terminológia szerint, az üzletkötői jutalékot passzív időbeli elhatárolásként kezelte. Azonban az IFRS-ek szerint ez kötelezettségként kezelendő, tehát 4.314 eFt- átsorolásra került szállító és egyéb kötelezettségek közé. Továbbá aktív időbeli elhatárolások között további jutalékok kerültek kimutatásra, amelyet a Társaság átsorolt vevők és egyéb pénzügyi kötelezettségek közé 406eFt-összegben.

A magyar számviteli előírások szerint a jutalékvárományt, amely olyan jutalékokat tartalmaz, amelyeknél nem teljesült még az teljes jutalékfizetési feltétel, az aktív időbeli elhatárolások között kellett kimutatni. Az IFRS előírások szerinti mérlegben 339.409 eFt összegben a vevő és egyéb pénzügyi követelések közé került átsorolásra (Fundamenta-Lakáskassza Kft., 2019).

4.2.2. Áttérés hatása az átfogó eredménykimutatásra

Az alábbi 7.táblázat szemlélteti a magyar Sztv. szerint elkészített eredménykimutatásban szereplő adatok és az IFRS-ek szerint elkészített átfogó eredménykimutatás közötti konverzióból származó adatok eltéréseit. Továbbá, hogy melyik tétel milyen összegben módosul. A továbbiakban ezen tényezők részletezésére kerül sor.

7. táblázat: Fundamenta-Lakáskassza Kft. magyar számviteli szabályok és IFRS szerinti eredménykimutatás egyeztetése 2017.12.31-re.

Megnevezés	Az IFRS-ekre történő áttérés hatásai - 2017. december 31.			adatok eFt-ban
	HAS	Átsorolások	Átértékelések	IFRS
Közvetítés jutalékeredménye	12 923 501	(9 681 441)	(33 688)	3 208 372
Egyéb értékesítési eredmény	686 686	(345 854)	-	340 832
ÉRTÉKESÍTÉS EREDMÉNYE	13 610 187	(10 027 295)	(33 688)	3 549 204
Pénzügyi eszközök értékvesztése, értékvesztés visszairása, nettó (+/-)	-	(4 666)	-	(4 666)
Személyi jellegű ráfordítások	(1 233 363)	216 397	-	(1 016 966)
Anyagjellegű ráfordítások	(11 955 073)	9 806 053	-	(2 149 020)
Egyéb működési bevételek	175 991	(132 811)	(11 821)	31 359
Egyéb működési ráfordítások	(330 441)	222 000	27 430	(81 011)
Értéksökkenési leírás	(130 110)	-	-	(130 110)
MŰKÖDÉSI EREDMÉNY	137 191	79 678	(18 079)	198 790
Nettó pénzügyi eredmény	(888)	(22)	-	(910)
ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY	136 303	79 656	(18 079)	197 880
Nyereségadó	(15 185)	(79 656)	3 322	(91 519)
Adózott eredmény	121 118	-	(14 757)	106 361
Értékesíthető értékpapírok valós érték különbözete	-	-	-	-
Egyéb átfogó jövedelem	-	-	-	-
TELJES ÁTFOGÓ EREDMÉNY	121 118	-	(14 757)	106 361

Forrás: Fundamenta-Lakáskassza Kft., 2019

Az IFRS-ek előírásai szerint készített átfogó eredménykimutatásban a közvetítés jutalékeredménye nettó módon kerül bemutatásra. A Társaság által végzett közvetítési tevékenységből adódó jutalékráfordítás az IFRS-ek szerint teljes átfogó jövedelemkimutatásban 9.638.787 eFt-ot tesz ki. Ezen összeg a közvetítés jutalékeredményéből kerül levonásra az IFRS-ek szerint készített átfogó eredménykimutatásban, viszont magyar Sztv. szerint anyagjellegű ráfordításként mutatta be a Fundamenta-Lakáskassza Kft. Ennek okán az anyagjellegű ráfordítások, mivel negatív előjellel jeleníti meg a gazdálkodó az eredménykimutatásában, pozitív előjellel kerül kivezetésre. Másrésről csökkenti a közvetítés jutalékeredményét, negatív előjellel.

Mivel az IFRS-ek nem tiltják az ilyen módon történő elszámolást, véleményem szerint pontosabb képet ad a vállalkozás eredményéről.

Az egyéb értékesítési eredmény csökkentése (345.854 eFt) két tételből tevődik össze, mivel a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok engedélyezik a nettó módon történő

bemutatást, ami azt jelenti, hogy a bevételekkel szemben elszámolhatóak a hozzá közvetlenül kapcsolódó költségek, ráfordítások. Az egyéb értékesítési eredményt mozgató tétel, elsősorban az anyagjellegű ráfordítások között kimutatott, eladott áruk beszerzési értéke 187.576 eFt-összegben, ami pozitív előjellel lecsökkenti az anyagjellegű ráfordításokat, és negatív előjellel csökkenti az egyéb értékesítési eredményt. Másrészt, mozgatja ezt az eredményt a 158.278 eFt összegű továbbszámolt szolgáltatásokkal és oktatási tevékenységgel kapcsolatos, anyagjellegű ráfordításokként bemutatott összeg. Hasonlóan, mint az eladott áruk beszerzési értékénél, pozitív előjellel kerül korrigálásra az anyagjellegű ráfordítások összege, ezzel párhuzamosan csökken az egyéb értékesítési eredmény *(7.táblázat)*.

Az egyéb működési bevételeket mozgatja a ki nem vett szabadságokra, valamint üzleti és versenyutakra képzett céltartalék felhasználásának összege. Ezek a tételek, vagyis a céltartalékok felhasználásának, személyi jellegű ráfordítások közé történő átsorolása miatt az egyéb működési bevételek csökkentek 73.961 eFt-tal. Az autóbank és a bónuszbank céltartalék felhasználása átsorolásra került a jutalékráfordítások közé 56.500 eFt- összegben. Valamint a befektetési jegyekre Sztv. szerint képzett céltartalékok visszavezetésre kerültek 11.821 eFt-összegben, mert az IFRS előírásai szerint a vásárlás napján jutalékráfordításként számolta el a Társaság ezeket a tételeket. Ez átértékelés hatásaként mutatkozik meg, nem pedig átsorolások között (Fundamenta-Lakáskassza Kft., 2019).

Az egyéb működési ráfordítások értékét módosító tételek közé sorolandó a ki nem vett szabadságokra, valamint az üzleti és versenyutakra képzett céltartalék, személyi jellegű ráfordítások közé történő átsorolása. Emiatt az egyéb működési ráfordítások 36.153 eFt-tal csökkentek. A bónuszbank céltartalék átsorolásra került a jutalékráfordítások közé 99.153 eFt összegben. További mozgató tétel, hogy a befektetési jegyekre képzett céltartalék visszavezetésre került 27.430 eFt összegben, aminek oka, a korábban említett két számviteli rendszer közötti különbség, miszerint az IFRS-ek hatálya alatt a várható kifizetések költségét a vásárlás napján jutalékráfordításként számolta el a Társaság.

A helyi iparüzési adó és az innovációs járulék magyar Sztv. szerint az egyéb ráfordítások között kerülnek kimutatásra, ezzel szemben az IFRS-ek szerint pedig az adóráfordítások között szerepeltetendők, így átsorolásra volt szükség ezen tétel tekintetében is 79.656 eFt összegben, ami tovább csökkenti az egyéb működési ráfordítások összegét pozitív előjellel és növeli a nyereségadókat negatív előjellel. A nyereségadókat csupán ez a tétel érinti az átsorolások oszlopban *(7.táblázat)*, viszont megjelenik az átértékelés oszlopban 3.322 eFt összegű halasztott adó.

4.2.3. Áttérés hatása a Cash-Flow Kimutatásra

A cash flow kimutatásra a Társaság kiegészítő megjegyzése úgy hivatkozik, hogy nem tér el jelentősen a magyar szabályozás szerint készített és a nemzetközi számviteli standardokkal összhangban készített Cash-Flow kimutatás.

A magyar számviteli szabályok szerint összeállított cash-flow kimutatásban a pénzeszközök tartalma eltér az IFRS-ek szerinti pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek tartalmától. A magyar számviteli szabályok és az IFRS-ek szerint összeállított Cash-Flow kimutatás nem tér el jelentősen, ugyanis csak 30 eFt-tal csökken a pénzeszközök és egyenértékesek sor a mérlegben. Véleményem szerint ez a vevő és egyéb pénzügyi kötelezettségek sorba kerül átvezetésre, mivel nem felel meg az IFRS előírásainak, vagyis olyan lekötött betétek lehetnek, amelyekhez a Társaság 3 hónapon túl juthat csupán hozzá, és amiatt kellett átsorolni egyéb pénzügyi követelések közé. Továbbá mivel a nettó pénzügyi eredménye tartalmaz lekötött bankbetétek utáni kamatot, arra a következtetésre jutottam, hogy az általam feltett állítás a valóságot megfelelően tükrözheti.

4.2.4. Saját tőke megfeleltetési tábla

Saját tőke megfeleltetési táblát az áttérés vonatkozásában a Fundamenta-Lakáskassza Kft. nem szerepeltet, csupán bemutatja hogyan néz ki a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok szerint elkészített kimutatás.

4.3. IFRS-EK ELSŐ ALKALMAZÁSÁNAK ÖSSZEHASONLÍTÁSA

Ezen fejezetben részletezni fogom, hogy melyik vállalat milyen részletes kimutatásokat állított össze az áttérésre vonatkozóan, hasonló felépítésben, mint ahogyan az külön-külön értékeltem őket. Ezzel rávilágítva a hasonlóságokra, és a különbségekre.

4.3.1. A vizsgált vállalkozások pénzügyi helyzet kimutatásának összehasonlító elemzése

Az Általam elemzett cégek IFRS-ekre történő átállásának bemutatását, első körben a mérlegben bekövetkező változásokon keresztül vezetem végig, mégpedig olyan módon, hogy egységes szerkezetre hozom a két Társaság pénzügyi helyzet kimutatását.

Az alábbi 8. táblázat az általam elemzett cégek alapadatait mutatja be. Kiemelendő, hogy a Budapest Alapkezelő zártkörű részvénytársaságként míg a Fundamenta-Lakáskassza korlátolt felelősségű társaságként folytatja tevékenységét. Mégis a Fundamenta-Lakáskassza Kft. készített részletesebb információ tartalommal rendelkező kiegészítő mellékletet az áttérésre vonatkozóan.

8. táblázat: Átállás összehasonlítása: alapadatok (2017.12.31 és 2018.01.01 közötti eltérések)

Vállalkozások megnevezése	Budapest Alapkezelő Zrt	Fundamenta-Lakáskassza Kft
<i>Adószám első 8 számjegye</i>	10788086	12402502
<i>Gazdálkodási forma</i>	Zártkörűen működő részvénytársaság	Korlátolt felelősségű társaság
<i>TEÁOR</i>	6630'08	6619 '08
<i>Tevékenység</i>	Alapkezelés	Egyéb pénzügyi kiegészítő tevékenység
<i>Első IFRS beszámoló időpontja</i>	2018 január 01	2018 január 01
<i>Beszámolási pénznem</i>	Magyar forint	Magyar forint
<i>Könyvvizsgáló</i>	KPMG	Ernst & Young
<i>KIEG Melléklet információtartalma az áttérésre nézve</i>	kevésbé részletes	nagyon részletes
<i>Mérlegfőösszeg IFRS</i>	2 980 943 eFt	2 162 940 eFt
<i>Mérlegfőösszeg Sztv.</i>	2 980 735 eFt	2 279 475 eFt
<i>Mérlegfőösszeg változása (%)</i>	0,01%	-5,39%
<i>Átállás hatása a mérlegfőösszegre</i>	növekedett	csökkent

Forrás: Saját szerkesztés a Fundamenta-Lakáskassza Kft. és a Budapest alapkezelő Zrt. 2018.évről készült pénzügyi beszámolója alapján.

Kiemelendő további információ a mérlegfőösszeg változása, ugyanis a Budapest Alapkezelő Zrt. esetében igen alacsony mértékben változott, mivel egyedül a halasztott adó módosítja. Véleményem szerint a Vállalat korábban a magyar számviteli szabályozásokat is úgy alkalmazta, ahogyan a nemzetközi számviteli szabályrendszerben is megtalálható. Másrésről a Fundamenta-Lakáskassza Kft. esetében jelentősen lecsökkent a mérlegfőösszeg, ami legnagyobb arányban abból ered, hogy a Társaság él az IFRS-ek adta lehetőségekkel, és a bevételekkel szemben elszámolja a közvetlenül a bevételekhez kapcsolódó ráfordításokat, példának okáért, ahogyan a korábban említésre került a befektetési jegyeket az IFRS-ek hatálya alatt egyből az eredmény terhére jutalékráfordításként számolja el a társaság, értékpapírok közötti megjelenítés helyett.

9. táblázat: Átállás összehasonlítása: Hatás az eszközök oldalra a Budapest Alapkezelő Zrt. -nél (2017.12.31.-re)

Budapest Alapkezelő Zrt. (eFt)			
Megnevezés	Könyviteli mód		Eltérés
	IFRS	HAS	
<i>Készpénz, számlakövetelések központi bankokkal szemben és egyéb látraszóló betétek</i>	66 486	66 486	-
<i>Kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközök</i>	-	-	-
<i>Kötelezően az eredménnyel szemben valós értéken értékelt, nem kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközök</i>	2 537 437	2 537 437	-
<i>Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök</i>	-	-	-
<i>Tárgyi eszközök</i>	15 184	15 184	-
<i>Ingatlanok, gépek és berendezések</i>	15 184	15 184	-
<i>Immateriális javak</i>	-	-	-
<i>Adókövetelések</i>	38 384	38 176	208
<i>Tényleges adókövetelések</i>	38 384	38 176	-
<i>Halasztott adókövetelések</i>	208	-	208
<i>Egyéb eszközök</i>	323 452	323 452	-
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	2 980 943	2 980 735	208

Forrás: Saját szerkesztés a Budapest Alapkezelő Zrt.- 2018.évi beszámolója alapján

Ahogy a 9. táblázat is szemlélteti, az átállás során a Budapest Alapkezelő Zrt. esetében igen kevés az eltérés az átállás során, ugyanis eszközök tekintetében csupán az IFRS standardok szerint megképzett halasztott adó mutatja meg hatását, mely a Tőke és kötelezettségek oldalon az eredménytartalék módosító tételként jelenik meg, ennek hatására, a pénzügyi helyzet kimutatás mindkét oldala 208 eFt-tal növekedett.

Az egyéb eszközök a Budapest Alapkezelő Zrt. esetében, adó és adó jellegű tételeket, bevételek aktív időbeli elhatárolását és költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolását tartalmaz, elhanyagolható összegük miatt nem külön soron kerülnek bemutatásra.

Részletesebben elemezhető a Fundamenta-Lakáskassza Kft., mivel esetükben meglehetősen sok tétel befolyásolja a mérlegfőösszeg változását. (10.táblázat). Jelentős különbségnek tartom, hogy az értékpapírok állománya megszűnik, és egy pontosabb megnevezésű, értékpapír jellegzetességet részletesebben megjelenítő sorra kerül, az IFRS-re történő áttérés során, mivel az IFRS előírásai szerint, ahogy korábban is említésre került, a befektetési jegyek, vásárlásuk napján kerülnek elszámolásra jutalékráfordításként. Ennek hatását a 3.táblázatban a kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközök sor reprezentál, ezen a soron megjelenő összeget a vállalkozás kivezeti az eredménytartalékkal szemben az IAS 1-ben

foglaltaknak megfelelően (5.táblázat). Itt nem az IFRS 9 első alkalmazása miatti átsorolásról van szó ugyanis ezt a standardot a mindkét társaság 2018 január 01- napjával alkalmazza. Erről részletesebben a 3.4. fejezet ad leírást.

Következő jelentős összegű átsorolás, mely az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök között jelenik meg, azért keletkezik, mivel a teljes jutalékvárományt magyar számviteli elvek szerint elhatárolásként kellett kimutatni, míg IFRS szerint pénzügyi eszközként a vevő és egyéb követelések között, 306.279 eFt-összegben.

Immateriális javak között kimutatott magyar számvitel szerinti összeg nem felel meg az IFRS-ben foglaltaknak teljes mértékben, ezért át kellett sorolni vevők és egyéb követelések közé, ebből adódik a 7 688 eFt eltérés a két számviteli szabályrendszer között. Ennek az átsorolásnak véleményem szerinti oka, hogy olyan immateriális javakat mutatott, mint a kísérleti fejlesztés aktivált értékéből a kutatás rész, melyek, a magyar Sztv. szerint mérlegképesnek minősülnek, viszont az IFRS-ek szerint nem mutathat be a Gazdálkodó az Immateriális eszközök között.

Halasztott adó jelentős része a képzett céltartalékhoz köthető, valamint ingatlanok, gépek és berendezések értékének csökkenéséből származik. A halasztott adókövetelések megjelenésének oka, véleményem szerint az, hogy a Társaság nem a társasági adó törvény szerinti értékcsökkenési leírást alkalmazza a számviteli politikájában. Példának okáért mobiltelefonok esetében a társasági adótörvény szerinti 33,33%-os értékcsökkenés helyett 50%-os értékcsökkenést alkalmaz. Így az ingatlanok, gépek és berendezések adóértéke eltér azok könyv szerinti értékétől, így levonható átmeneti különbözetet keletkeztetve a beszámolóban. Másrészről, véleményem szerint a céltartalék egy tipikus halasztott adókövetelés alapját képző tétel, mivel a későbbiekben a feloldás során az visszafordul az eredményben, így megnövelve azt, mellyel a társasági adótörvény szerint korrigálni kell a Sztv. szerint meghatározott adózás előtti eredményt. Ezek alapján a mérlegérték a képzett céltartalék értéke, az adóértéke pedig nullának tekinthető.

Egyéb eszközök a Fundamenta-Lakáskassza Kft. esetében az adó és adó jellegű tételeket, aktív és passzív időbeli elhatárolásokat előlegeket és készleteket tartalmaznak.

10. táblázat: Átállás összehasonlítása: Hatás az eszközök oldalra a Fundamenta-Lakáskassza Kft. -nél (2017.12.31.-re)

Fundamenta-Lakáskassza Kft. (eFt)			
Megnevezés	Könyviteli mód		Eltérés
	IFRS	HAS	
<i>Készpénz, számlakövetelések központi bankokkal szemben és egyéb látraszóló betétek</i>	651 264	651 294	(30)
<i>Kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközök</i>	-	147 785	(147 785)
<i>Kötelezően az eredménnyel szemben valós értéken értékelt, nem kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközök</i>	-	-	-
<i>Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök</i>	401 667	95 388	306 279
<i>Tárgyi eszközök</i>	559 429	559 429	-
<i>Ingatlanok, gépek és berendezések</i>	559 429	559 429	-
<i>Immateriális javak</i>	36 771	44 459	(7 688)
<i>Adókövetelések</i>	175 327	144 077	31 250
<i>Tényleges adókövetelések</i>	144 077	144 077	-
<i>Halasztott adókövetelések</i>	31 250	-	31 250
<i>Egyéb eszközök</i>	338 482	637 043	(298 561)
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	2 162 940	2 279 475	(116 535)

Forrás: Saját szerkesztés a Fundamenta-Lakáskassza Kft.-2018. évi beszámolója alapján

Mint látható a Budapest Alapkezelő Zrt. vagyona az áttérés hatására csekély mértékben módosul. A beszámolójában egy tételként (208 eFt) jelenik meg, azonban a jobb szemléltetés jegyében megosztva szerepeltetem. Ugyanis a tárgyévi eredmény csupán 38 eFt-tal csökken, mivel nagyobbbrészt a korábbi évekhez kötődő halasztott adóhatása, míg a Társaság eredménytartaléka 246 eFt-tal nőtt az átállás során ahogyan az alábbi *11. táblázat* is szemlélteti.

A társaság jegyzett tőkéjét megtestesítő egyetlen részvény teljes egészében a Budapest Bank Zrt (MKB bank tulajdona).

A Budapest Alapkezelő Zrt.-nél az IFRS-ek első alkalmazása során, a kötelezettségeknél nem következett be sem szerkezeti, sem értékbeni változás, ahogyan a *11. táblázat* is szemlélteti.

11. táblázat: Átállás összehasonlítása: hatás a tőke és kötelezettségek oldalra a Budapest Alapkezelő Zrt. -nél (2017.12.31.-re)

Budapest Alapkezelő Zrt. (eFt)			
Megnevezés	Könyvviteli mód		Eltérés
	IFRS	HAS	
<i>Jegyzett tőke</i>	500 000	500 000	-
<i>Befizetett jegyzett tőke</i>	500 000	500 000	-
<i>Eredménytartalék</i>	794 110	793 864	246
<i>Az üzleti év nyeresége vagy (-) vesztesége (Nettó eredmény)</i>	1 498 500	1 498 538	(38)
SAJÁT TŐKE ÖSSZESEN	2 792 610	2 792 402	208
<i>Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek</i>	14 123	14 123	-
<i>Céltartalékok</i>	2 314	2 314	-
<i>Egyéb kötelezettségek</i>	171 896	171 896	-
KÖTELEZETTSÉGEK ÖSSZESEN	188 333	188 333	-

Forrás: Saját szerkesztés a Budapest Alapkezelő Zrt.- 2018.évi beszámolója alapján

Mint a korábbiakban, az alábbi 12. táblázat-ban is jól látható, hogy az IFRS-ek re történő átállás során jelentős módosulás tapasztalható a Társaság vagyonánál.

Társaság egyetlen tulajdonossal rendelkezik, aki birtokolja a társaság jegyzett tőkéjét megtestesítő egyetlen részvényt. Ez a részvény Fundamenta-Lakáskassza Zrt. Tulajdona. Érdekesnek találom az egyéb tőkét, ugyanis ez leányvállalati fúzióból, 6 000 eFt összegben jelenik meg, ami az összeolvadás során a másik vállalat mérlegéből származik, erre a leányvállalati fúzióra 2003-ban került sor (Fundamenta-Lakáskassza Kft., 2019).

A Társaság Külön szerepelteti a tárgyévi eredményt és az eredménytartalékot. Nagy változást idézett elő az eredménytartalékban a halasztott adó, ugyanis A felvett halasztott adókövetelések kerültek elszámolásra az eredménytartalékkal szemben.

A kereskedési céllal tartott pénzügyi kötelezettségek között, a szállító és egyéb rövid lejáratú pénzügyi kötelezettségek jelennek meg, azonban a Társaság mérlegében részletesen megbontva szerepelnek ezek a tételek.

Céltartalékok között személyi jellegű költségekre képzett céltartalékok, valamint ki nem vett szabadságokra képzett céltartalékok fognak megjelenni. A ki nem vett szabadságokra képzett céltartalékokat az IFRS előírásai szerint, céltartalékok helyett, rövid lejáratú kötelezettségként kell kimutatni. Ezt az átsorolást a Fundamenta-Lakáskassza Kft. meg is tette,

azonban a Budapest Alapkezelő Zrt. nem módosította vele a céltartalékok összegét, véleményem szerint helytelenül.

Egyéb kötelezettségek soron a Társaság munkavállalói juttatásokat, egyéb adójellegű tételeket, költségeket, ráfordításokat elhatárolásait, bevétel elhatárolásokat szerepeltetett.

12. táblázat: Átállás összehasonlítása: Hatás az eszközök oldalra a Fundamenta-Lakáskassza Kft. -nél (2017.12.31.-re)

Fundamenta-Lakáskassza Kft. (eFt)			
Megnevezés	Könyvviteli mód		Eltérés
	IFRS	HAS	
<i>Jegyzett tőke</i>	150 000	150 000	-
<i>Névértéken felüli befizetés (ázsio)</i>	300 000	300 000	-
<i>Egyéb tőke</i>	6 000	6 000	-
<i>Eredménytartalék</i>	854 888	826 960	27 928
<i>Az üzleti év nyeresége vagy (-) vesztesége (Nettó eredmény)</i>	106 361	121 118	(14 757)
SAJÁT TŐKE ÖSSZESEN	1 417 249	1 404 078	13 171
<i>Kereskedési céllal tartott pénzügyi kötelezettségek</i>	490 151	135 861	354 290
<i>Céltartalékok</i>	187 176	321 914	(134 738)
<i>Nyugdíj és egyéb munkaviszony megszűnése utáni meghatározott juttatási kötelezettségek</i>	33 333	33 333	-
<i>Egyéb kötelezettségek</i>	68 364	417 622	(349 258)
KÖTELEZETTSÉGEK ÖSSZESEN	745 691	875 397	(129 706)

Forrás: Saját szerkesztés a Fundamenta-Lakáskassza Kft.-2018. évi beszámolója alapján

A fenti a táblázatokról is jól látható, hogy a Fundamenta-Lakáskassza Kft. sokkal részletesebb, mindenre kiterő kiegészítő megjegyzésekkel ellátott beszámolót készített az átállásra vonatkozóan, mint a Budapest Alapkezelő Zrt. Véleményem szerint a Budapest Alapkezelő Zrt. csupán a minimálisan szerepeltetendő információkat prezentálja a kiegészítő megjegyzéseiben, míg a Fundamenta-Lakáskassza Kft. ettől sokkal részletesebb, minden tételre kiterjedő magyarázattal szolgál.

4.3.2. A vizsgált vállalkozások átfogó jövedelemkimutatásának összehasonlító elemzése

Ebben az alfejezetben az általam elemzett társaságok áttérésre vonatkozó jövedelemkimutatását fogom összehasonlítani. Első körben táblázatos formában a főbb információk összehasonlítását végeztem el, ezzel vizsgálva a két számviteli rendszer szerint készített eredménykimutatás

közötti eltérés mértékét. Hasonlóan, mint a korábban bemutatott pénzügyi helyzet kimutatás esetében, egységes szerkezetben mutatom be a két Társaság Átfogó jövedelemkimutatását, az összehasonlíthatóság érdekében.

Ahogy az alábbi 13.táblázat is mutatja mindkét társaság eredménykimutatása összköltség eljárással készül. Nemzetközi terminológia szerint, Nature of Expenses method. A nettó eredmény és a teljes átfogó eredmény egyik társaságnál sem különbözik, mivel nem tartalmaz az eredménykimutatás egyéb átfogó eredménytétteleket. Ami arra enged következtetni, hogy nem kerültek átértékelésre az eszközei egyik társaságnak sem, amelynek hatását itt kellene feltüntetni.

13. táblázat: Átállás összehasonlítása: Átfogó eredmény kimutatás

Vállalkozás megnevezése	Budapest alapkezelő Zrt	Fundamenta-Lakáskassza Zrt
<i>Adószám első 8 számjegye</i>	10788086	12217595
<i>Eredménykimutatás típusa</i>	összköltség típusú (nature of expenses)	összköltség típusú (nature of expenses)
<i>Nettó eredmény IFRS</i>	1 498 500 eFt	106 361 eFt
<i>Nettó eredmény Sztv.</i>	1 498 538 eFt	121 118 eFt
<i>Nettó eredmény változása</i>	kis mértékben csökkent	csökkent
<i>OCI</i>	0	0
<i>Teljes átfogó eredmény IFRS</i>	1 498 500 eFt	106 361 eFt
<i>Teljes átfogó eredmény Sztv.</i>	1 498 538 eFt	121 118 eFt

Forrás: Saját szerkesztés a Fundamenta-Lakáskassza Kft. és a Budapest alapkezelő Zrt. 2018.évről készült pénzügyi beszámolója alapján.

Az IFRS-ekre történő átállás során a Budapest alapkezelő teljes átfogó eredmény csekély mértékben módosult csupán a halasztott adó mutatja meg hatását, viszont a Fundamenta - lakáskassza esetében több eredménytétel is nagymértékbe módosult, az átértékelés és átsorolás hatására. Legjelentősebb tételnek tartom, hogy az IFRS-ek szerint nettó módon elszámolható a közvetítés jutalékeredménye. Részletesen megfogalmazva az anyagköltségből kiemelésre kerül a jutalékráfordítás, melynek hatására az anyagköltség jelentősen csökken, ugyanez a tétel megjelenik a közvetítés jutalékeredménye soron, mint bevétel csökkentő tétel a nettó módon történő elszámolás következtében.

A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok szerint készített eredménykimutatásban szükséges lenne megbontani az eredményt folytatódó tevékenységre, és megszűnő tevékenységre jutó eredményre, amennyiben előfordult ilyen a vizsgált vállalkozásoknál. Ettől azonban azért tekintek el, mivel egyik vállalkozásnak sincsen megszűnő tevékenysége, tehát a teljes eredmény a folytatódó tevékenységnek tudható be.

Az következő *14.táblázat* olyan formában szemlélteti a vállalkozás eredménykimutatását, amely véleményem szerint, sokkal részletesebb, mint amelyet a Budapest Alapkezelő Zrt. bemutat beszámolójában, továbbá összehasonlíthatóbb más pénzügyi tevékenységet végző társaságok eredményével.

Ahogy a korábbiakban is említésre került, a Budapest Alapkezelő Zrt. esetében nincs nagy mértékű befolyása az IFRS-ek re történő áttérésnek a pénzügyi kimutatásokra. A *14. táblázatban* látható, a *4. táblázatban* részletezett, Tőke és kötelezettségek bemutatása során megbontott eredménytartalékot módosító hatás, ugyanis tárgyévben csupán a halasztott adó az, ami növelni fogja az adórátfordítások összegét, melynek hatására az IFRS standardok szerint elkészített eredménykimutatásban szereplő Nettó eredmény alacsonyabb, mint a magyar számviteli rendszer szerint elkészített eredménykimutatás nettó eredménye. Ez a hatás tovább gyűrűzik a saját tőke változás kimutatásba, az eredménytartalékon keresztül.

14. táblázat: Átállás összehasonlítása: hatás az átfogó jövedelemkimutatásra, a Budapest Alapkezelő Zrt. -nél (2017.12.31.-re)

Budapest Alapkezelő Zrt. (adatok eFt-ban)			
Megnevezés	Könyvviteli mód		Eltérés
	IFRS	HAS	
<i>Kamatbevételek</i>	95	95	-
<i>(Kamatráfordítások)</i>	-	-	-
<i>Díj- és jutalékbevételek</i>	2 292 620	2 292 620	-
<i>Az eredménnyel szemben valós értéken értékeltek megjelölt pénzügyi eszközök és kötelezettségek nyeresége vagy (-) vesztesége, nettó</i>	4 633	4 633	-
<i>Árfolyam-különbözet [nyereség vagy (-) veszteség], nettó</i>	(4 342)	(4 342)	-
<i>Egyéb működési bevétel</i>	21 024	21 024	-
<i>(Egyéb működési ráfordítás)</i>	(10 990)	(10 990)	-
MŰKÖDÉSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN, NETTÓ	2 303 040	2 303 040	-
<i>(Igazgatási költségek)</i>	(603 686)	(603 686)	-
<i>(Személyi jellegű ráfordítások)</i>	(324 900)	(324 900)	-
<i>(Egyéb adminisztrációs költségek)</i>	(278 786)	(278 786)	-
<i>(Értékcsökkenés)</i>	(7 209)	(7 209)	-
<i>(Céltartalékképzés vagy (-) céltartalékok feloldása)</i>	414	414	-
<i>Adózás előtti eredmény</i>	1 692 559	1 692 559	-
<i>Adóráfordítás/ bevétel</i>	(194 059)	(194 021)	38
NETTÓ EREDMÉNY	1 498 500	1 498 538	38

Forrás: Saját szerkesztés a Budapest Alapkezelő Zrt.- 2018.évi beszámolója alapján

Következő elemezni való tétel a Fundamenta-Lakáskassza Kft. átfogó jövedelemkimutatásának részletezése az IFRS-ekre való áttérés vonatkozásában, ugyanolyan formában, mint korábban a Budapest Alapkezelő Zrt. bemutatása esetében.

15. táblázat: Átállás összehasonlítása: Hatás az Átfogó jövedelemkimutatásra, a Fundamenta-Lakáskassza Kft. -nél (2017.12.31.-re)

Fundamenta-Lakáskassza Kft. (adatok eFt-ban)			
Megnevezés	Könyvviteli mód		Eltérés
	IFRS	HAS	
<i>Kamatbevételek</i>	28	28	-
<i>(Kamatráfordítások)</i>	(21)	(21)	-
<i>Díj- és jutalékbevételek</i>	3 208 372	12 923 501	(9 715 129)
<i>Az eredménnyel szemben valós értéken értékeltek megjelölt pénzügyi eszközök és kötelezettségek nyeresége vagy (-) vesztesége, nettó</i>	(4 666)	-	(4 666)
<i>Árfolyam-különbözet [nyereség vagy (-) veszteség], nettó</i>	(917)	(917)	-
<i>Egyéb működési bevétel</i>	372 191	862 677	(490 486)
<i>(Egyéb működési ráfordítás)</i>	(2 230 031)	(12 285 514)	10 055 483
MŰKÖDÉSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN, NETTÓ	1 344 956	1 499 776	(154 820)
<i>(Igazgatási költségek)</i>	(1 016 966)	(1 233 363)	(216 397)
<i>(Személyi jellegű ráfordítások)</i>	(1 016 966)	(1 233 363)	216 397
<i>(Egyéb adminisztrációs költségek)</i>	-	-	-
<i>(Értéksökkenés)</i>	(130 110)	(130 110)	-
<i>(Céltartalékképzés vagy (-) céltartalékok feloldása)</i>	-	-	-
<i>Adózás előtti eredmény</i>	197 880	136 303	61 577
<i>Adóráfordítás/ bevétel</i>	(91 519)	(15 185)	(76 334)
NETTÓ EREDMÉNY	106 361	121 118	(14 757)

Forrás: Saját szerkesztés a Fundamenta-Lakáskassza Kft.-2018. évi beszámolója alapján

Ahogy az korábban a pénzügyi helyzet kimutatás elemzése során is említésre került a Fundamenta-Lakáskassza Kft.-nél igen jelentős eltérések tapasztalhatóak az IFRS-ek re történő áttérés során, ahogy a 15. táblázat is szemlélteti. Ez a táblázat ezért tér el jelentős mértékben a Fundamenta-Lakáskassza által közzétett beszámolóban bemutatottól, mert néhány tétel általam átvezetésre került egy másik sorra, ezzel részletesebben megbontva az eredményt, a jobb szemléltetés érdekében. Kiemelném, hogy az egyéb működési ráfordítások közé került besorolásra az anyagköltség, mivel ennek jelentős része, bérleti díjból, oktatásból és egyéb

rendszerhasználati díjakból ered. Továbbá egyéb működési bevételek közé került besorolásra az egyéb értékesítési eredmény, melynek jelentős része származik oktatási tevékenységből és továbbszámlázott szolgáltatások eredményéből.

Összességében nézve az iparágba tartozó két vizsgált vállalkozás átállási folyamatát, egyértelműen megmutatkozik a kiegészítő megjegyzések információtartalmának részletezettségbeli eltérése, ugyanis a Fundamenta-Lakáskassza Kft. igen részletes kiegészítő megjegyzéseket készít az átállási folyamatról, és ennek számszerű hatásairól, a befektetők és anyavállalat megfelelő informálása érdekében, míg a Budapest Alapkezelő Zrt. nem készített részletekbe menő magyarázatokkal teli kiegészítő megjegyzéseket, az IFRS-ek első alkalmazására vonatkozóan. Továbbá megmutatkozik, hogy mennyiben különbözik a kettő szabályrendszer abban az esetben, ha nem csupán alapkezelői tevékenységet végez a Társaság, mint a Fundamenta-Lakáskassza Kft. Ugyanis esetükben a magyar számviteli szabályrendszerben foglaltak szerint nem volt lehetőség az egyéb tevékenységből származó bevételek és ráfordítások, nettó módon történő elszámolására, mivel nem csak értékpapírokkal foglalkoznak. Másrészről a Budapest Alapkezelő Zrt.-t vizsgálva egyértelműen mutatkozik az, hogy a magyar számviteli szabályrendszer meglehetősen hasonló elszámolást tesz lehetővé, mint a nemzetközi szinten is elfogadott keretelvek, amennyiben alapkezelői tevékenységről van szó.

4.4. IFRS 9 ELSŐ ALKALMAZÁSA

Ebben a fejezetben bemutatásra kerülnek az új Pénzügyi instrumentumok standardra való áttérés során bekövetkező változások. Ezt a Standardot azért tartom fontosnak bemutatni, mivel mindkét társaság pénzügyi tevékenységet folytat, tehát rendelkezhetnek pénzügyi eszközökkel, kötelezettségekkel, esetleg tőkeinstrumentumokkal. Hasonlóan, mint a korábbiakban, a pénzügyi helyzet kimutatás, vagy az átfogó jövedelemkimutatás elemzése során először külön-külön kerülnek bemutatásra a vállalkozások, majd összehasonlításra kerül sor.

4.4.1. Pénzügyi instrumentumok kezelése a Budapest Alapkezelő Zrt.-nél

A Budapest Alapkezelő Zrt. 2018- évről szóló beszámolója alapján elkülöníti pénzügyi instrumentumait, és csoportonként különböző értékelési elveket alkalmaz. Az IFRS 9 szerinti besorolási elveket 2018. január 01-től helyezi hatályba a számviteli politikájában. A társaság 2018 január 01-től az IAS 39-ről, amit alkalmazott az összehasonlító időszak kezdetén, 2017. január 01-óta, áttér az IFRS 9-alkalmazására. Az IFRS 9 előírásai szerint, a cég abban az esetben kezeli a pénzügyi eszközeit amortizált bekerülési értéken, ha ezen instrumentum pénzügyi portfóliójához kapcsolódó üzleti modell egyetlen célja az, hogy beszedje a szerződéses pénzáramokat, és ezek a pénzáramok csak a tőkére és a tőkerész után keletkező

kamatra terjednek ki, ahol a tőke a folyósított összeg valós értékét jelenti. Valós érték alatt értendő az az összeg, amelyért szokásos körülmények között, független piaci felek egymás között egy eszközért kapna, vagy kötelezettség átruházásakor fizetne egy piaci szereplő (Budapest Alapkezelő Zrt., 2019).

Amortizált bekerülési érték (ABÉ)

Az IFRS 9 előírásai szerint, amortizált bekerülési érték az instrumentum kezdeti értéke csökkentve a tőketörlesztéssel és módosítva az effektív kamatláb módszerrel meghatározott amortizációval és értékvesztéssel.

A Társaság a pénzügyi eszközei és kötelezettségei esetében azok könyv szerinti értékét a tőketörlesztésekkel csökkenti. Emellett a kapcsolódó elhatárolt szerződés szerinti kamatot jelenítik meg a mérlegben eszköz csökkentő tételként, és kötelezettség növelő tételként. A Társaság nem alkalmaz amortizált bekerülési értéken történő értékelést. A cash-flowkra ható szerződésmódosítások hatását a Társaság nem számolja el az eredményben (Budapest Alapkezelő Zrt., 2019).

Ebbe a kategóriába sorolja a társaság a Budapest Bankkal és más szállítókkal szembeni kötelezettségeket, valamint a pénzeszközök és egyenértékeseket.

Valós értékelés az eredménnyel szemben (FVTPL)

Abban az esetben sorolja az eredménnyel szemben valóban értékelt pénzügyi instrumentumai közé, saját pénzügyi instrumentumait a Budapest alapkezelő Zrt. ha, az üzleti modellből eredő cél az értékesítésből, kereskedésből származó hasznok, esetleg árfolyamnyereség elérése. Az alapkezelő havonta elvégzi a valós érték tesztet, minden valóban értékelt pénzügyi instrumentumára. Az értékelési különbszet önálló eredménykimutatás soron fog megjelenni, ahogyan a 7. és 8. ábrán is látható.

Az alapkezelő az eredménnyel szemben valóban értékeli a befektetési szolgáltatás keretében vásárolt befektetési jegyeket.

4.4.2. Pénzügyi instrumentumok kezelése a Fundamenta-Lakáskassza Kft.-nél

A Társaság az IFRS 9 standardot a 2018. január 1-jétől kezdődő üzleti évektől alkalmazza. Az új standard alapvető változásokat hoz a pénzügyi eszközök elszámolásában és bizonyos tekintetben a pénzügyi kötelezettségek elszámolásában is. Kezdeti megjelenítéskor a Társaság a pénzügyi eszközöket amortizált bekerülési értéken, az egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken vagy az eredménnyel szemben valós értéken értékeltként sorolja be (Fundamenta-Lakáskassza Kft., 2019).

Az alábbiakban azért csak az amortizált bekerülési értékbe sorolt pénzügyi eszközöket, és kötelezettségeket részletezem, mivel a Fundamenta-Lakáskassza Kft. az IFRS 9-re történő

áttérés során, a Budapest Alapkezelő Zrt.-től eltérően, amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentumokkal rendelkezik.

Amortizált bekerülési érték (ABÉ)

A Társaság az IFRS 9 első alkalmazásának időpontjában értékelte, hogy az abban az időpontban érvényes tények, körülmények alapján az adott pénzügyi eszköz üzleti modelljének célja, a szerződéses pénzáramok beszedése érdekében történő tartása, vagy szerződéses pénzáramok tartása és pénzügyi eszközök eladása.

A társaság portfólió szinten határozza meg a pénzügyi eszközeit, és a következő portfóliókat azonosítja:

- pénzeszközök és pénzeszköz egyenértékesek,
- vevői és egyéb pénzügyi követelések.

A társaság csak abban az esetben sorolja át Pénzügyi eszközeit, ha változik annak üzleti modellje. A következő *16.táblázat* bemutatja Budapest Alapkezelő Zrt. eszközeit, valamint tőkéjét és kötelezettségeit IFRS 9 szerinti értékelési elveknek megfelelően besorolva.

4.4.3. IFRS 9 első alkalmazásának összehasonlító elemzése a vizsgált

vállalkozások esetében

A következőkben bemutatásra kerül, hogy a vállalkozások hogyan térnek át IFRS 9 alkalmazására. Ehhez azonos szerkezetben fogom bemutatni külön-külön a két cég pénzügyi helyzet bemutatását, majd ezen keresztül összehasonlítom a két vállalkozás áttérésének folyamatát.

16. táblázat: IFRS 9 első alkalmazása a Budapest Alapkezelő Zrt. -nél (2018.01.01-re)

Budapest alapkezelő Zrt. (eFt)	IFRS		
	2017.12.31	2018.01.01	eltérés
ESZKÖZÖK			
ABÉ			
Pénz és pénzeszköz egyenértékesek.	66 486	66 486	-
FVTPL			
Értékpapírok	2 537 437	2 537 437	-
Nem pénzügyi instrumentumnak minősülő eszközök			
Ingatlanok gépek és berendezések	15 184	15 184	-
Adókövetelések	38 384	38 384	-
Egyéb eszközök	323 452	323 363	(89)
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	2 980 943	2 980 854	(89)

TŐKE ÉS KÖTELEZETTSÉGEK			
ABÉ			
<i>Hitelintézetekkel szembeni kötelezettségek</i>	14 123	14 123	
Nem pénzügyi instrumentumnak minősülő tőke és kötelezettségek			
<i>Céltartalékok</i>	2 314	2 314	
<i>Egyéb kötelezettségek</i>	171 896	171 807	(89)
<i>Jegyzett tőke</i>	500 000	500 000	
<i>Tartalékok</i>	2 292 610	2 292 610	
TŐKE ÉS KÖTELEZETTSÉGEK ÖSSZESEN	2 980 943	2 980 854	(89)

Forrás: Saját szerkesztés a Budapest Alapkezelő Zrt.- 2018.évi beszámolója alapján

Ahogy a 16. táblázat is mutatja, ahogy a mérleg és eredménykimutatás esetében, úgy az IFRS 9 első alkalmazásának tekintetében is csekély az eltérés a Budapest Alapkezelő Zrt.-nél. Ezek az eltérések a magyar számviteli előírások és az IFRS 9 előírásainak eltéréseiből erednek. Ez a csekély összegű eltérés egyéb követelés és kötelezettség átsorolásából adódik.

**17. táblázat: IFRS 9 első alkalmazása a Fundamenta-Lakáskassza Kft. -nél
(2018.01.01-re)**

Fundamenta-Lakáskassza Kft. (eFt)	IFRS		
	2017.12.31	2018.01.01	eltérés
ESZKÖZÖK			
ABÉ			
Pénz és pénzeszköz egyenértékesek.	651 264	649 436	(1 828)
Vevők és egyéb pénzügyi követelések	401 667	401 600	(67)
Nem pénzügyi instrumentumnak minősülő eszközök			
Ingatlanok gépek és berendezések	559 429	559 429	
Immateriális javak	36 771	36 771	
Adókövetelések	175 327	175 497	170
Egyéb eszközök	338 482	338 482	
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	2 162 940	2 161 215	(1 725)

TŐKE ÉS KÖTELEZETTSÉGEK			
ABÉ			
<i>Szállítók és egyéb rövid lejáratú kötelezettségek</i>	490 151	490 151	-
Nem pénzügyi instrumentumnak minősülő tőke és kötelezettségek			
<i>Céltartalékok</i>	187 176	187 176	-
<i>Egyéb kötelezettségek</i>	68 364	68 364	-
<i>Jegyzett tőke</i>	150 000	150 000	-
<i>Tartalékok</i>	1 267 249	1 265 524	(1 725)
TŐKE ÉS KÖTELEZETTSÉGEK ÖSSZESEN	2 162 940	2 161 215	(1 725)

Forrás: Saját szerkesztés a Fundamenta-Lakáskassza Kft.-2018. évi beszámolója alapján

A Fundamenta-Lakáskassza Kft. esetében az eltérés értékvesztés elszámolásából adódik (17.táblázat) Ugyanis a Társaság minden fordulónapon megvizsgálta, hogy van-e objektív bizonyíték arra vonatkozóan, hogy egy pénzügyi eszköz vagy ennek egy csoportja értékvesztett lehet-e. A Társaság az amortizált bekerülési értéken értékelt, és nyilvántartott eszközök esetében, az értékvesztés összege az nem más, mint az eszköz könyv szerinti értéke és a várható jövőbeni pénzáramok eredeti, effektív diszkontrátával számolt jelenérték közötti különbözet. A Társaság az értékvesztést egyedileg határozta meg. Az értékvesztés az eredményben a pénzügyi eszközök értékvesztése, értékvesztés visszairása soron került megjelenítésre.

Az IFRS 9-re történő áttérés hatására az elszámolt értékvesztés 1 895 eFt értékben (1 828 eFt + 67 eFt) és a kapcsolódó halasztott adókövetelés 170 eFt összegben a 2018. január 1-jei eredménytartalékot 1 725 eFt-tal csökkentette

Összességében nézve a két társaságot, megállapítható, hogy itt is tükröződik, az, ami az IFRS-ek első alkalmazására vonatkozó mérleg, és eredménykimutatásnál is említésre került,

hogy a Budapest Alapkezelő Zrt. esetében igen csekély összegű változás következik be, az új standard alkalmazása során, nem úgy, mint a Fundamenta-Lakáskassza Kft. esetében, ahol az új nemzetközi szinten elfogadott szabályrendszer bevezetése kapcsán jelentősnek mondható módosulások következnek be a vállalkozás mérlegében.

Felhívnam a figyelmet arra a különbségre is, hogy a Budapest Alapkezelő Zrt. pénzügyi instrumentumai között nyilvántartott nettó eredménnyel szemben valóban értékelt eszközöket is, addig a Fundamenta-Lakáskassza Kft. csupán amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközöket és kötelezettségeket tart nyilván pénzügyi kimutatásaiban.

5. KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK

A dolgozat elkészítése során vizsgáltam, hogyan térnek át a gazdálkodók Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok alkalmazására, valamint, hogy hogyan alkalmazzák először az IFRS 9, Pénzügyi instrumentumok standardot. Ahhoz, hogy ez a folyamat megérthető legyen, nélkülözhetetlen tisztázni néhány alapfogalmat például, hogy ki minősül első alkalmazónak, mit jelentenek a kimutatások egyes elemei, és ezekkel szemben milyen követelményeket támasztanak az egyes standardok.

Első, és talán legfontosabb megismerni, a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokat mivel erre épül a vizsgálat. Miután bemutatásra kerültek a standardok fogalmi szinten, szükségességét érzem elmerülni a részletszabályokban, mint az IFRS-ek első alkalmazásának szabályozása (IFRS 1), a jövedelemadók rendszere (IAS 12), valamint a pénzügyi instrumentumok (IFRS 9) és ezek nyilvántartásának lehetőségei. Itt felhívnam a figyelmet a becslések fontosságára, mivel a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokkal összhangban készült beszámolóban rengeteg becsléssel találkozhat az elemző. A magyar számviteli szabályrendszer nem enged meg ekkora mértékű bizonytalansági hatás bemutatását a beszámoló összeállítása során. Példának okáért, a jövedelemadók rendszere, mivel a magyar számviteli szabályrendszer csak a tárgyévben felmerülő adókkal foglalkozik, a vállalkozások mérlegében, eredménykimutatásában, azonban a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokkal összhangban készült beszámolóban be kell mutatni a követő évek adóhatását is. Ennek meghatározása is becslő számításokat igényel, ugyanis az adók folyamatos változásokon mennek keresztül, éppen ezért nehéz pontosan meghatározni azt, hogy a következő években mekkora mértékű lesz a fizetendő nyereségadó összege.

Következő lényeges tétel, ha már mindkét általam elemzett társaság pénzügyi tevékenységet végez, hogy pénzügyi instrumentumaikat, hogyan és milyen módon számolhatják el bekerüléskor és ezt követően. Az alábbi *17. táblázat* bemutatja, hogy a Budapest Alapkezelő Zrt. és a Fundamenta-Lakáskassza Kft. milyen módon értékeli pénzügyi eszközeit és pénzügyi kötelezettségeit. Véleményem szerint ezen a területen is jelentős eltérés van a magyar számviteli szabályrendszer szerint összeállított, és a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokkal összhangban készített kimutatások között. Számomra legjelentősebb eltérés az, hogy az IFRS 9 szerint a pénzügyi eszközt bekerüléskor valós értéken kell a könyvekben kezdetben megjeleníteni növelve vagy csökkentve azon inkrementális tranzakciós költségekkel, díjakkal, jutalékokkal, amelyek közvetlenül a pénzügyi eszköz megszerzéséhez tulajdoníthatók, ha pénzügyi eszköz nem az eredménnyel szemben értékeli valósan. Majd a pénzügyi eszközök

bekerülést követő értékelésére kétféle módszert határoz meg az IFRS9 standard, lehet amortizált bekerülési értéken, vagy a valós értéken történő értékelés. (Jakab–Miklós, 2021)

Míg ezzel szemben a magyar számviteli szabályrendszer szerint a bekerülési érték, értékpapírok esetében, nem más, mint a fizetett ellenérték, megnövelve a beszerzéshez kapcsolódó bizományi díjjal, és a vételi opció díjával (Kardos et al., 2018). Ebből is látszik, hogy milyen különbségekre kell számítani a gazdálkodónak, amennyiben nemzetközi szintű beszámoló összeállítására szeretne áttérni. Fontosnak tartom megjegyezni, hogy az IFRS 9 nem csak a pénzügyi eszközök értékelési lehetőségeit szabályozza, hanem a pénzügyi kötelezettségek, és tőkeinstrumentumokét egyaránt.

Következő tisztázandó tétel, hogy mikor kell áttérni Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok alkalmazására, mivel nem mindegy, hogy saját elhatározásból tér át, vagy anyavállalat kötelezi az áttérésre. Az általam vizsgált társaságok, mindketten anyavállalati hatásra tértek át a Nemzetközi szintű beszámoló összeállításra, ami véleményem szerint nagy adminisztrációs terhet jelent egy magyar számviteli szabályok szerint jelentő vállalkozásnak. Ezek után ismertetésre kerültek az alapok, hogy miként kell áttérni a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokra, és hogy melyek a nemzetközi szinten készült beszámoló részei, és ezekkel a részekkel milyen követelményeket támaszt a standardalkotó.

A standardalkotó, a mérlegben minimálisan bemutatandó információkat jeleníti meg, nem pedig egy kötelező sémát ad a gazdálkodó részére, hogy annak kitöltésével eleget tehet beszámolási kötelezettségének, ezzel gondolkodásra készítve a beszámoló összeállítóját, hogy melyek azok a mérlegsorok, amelyek az átállás során szerepeltetni szükséges, továbbá milyen adattartalommal szerepeltetheti ezeket a mérlegtételeket a beszámolójában. Például ahogyan a tanulmányomban is megfigyelhető, a Fundamenta-Lakáskassza Kft. esetében az értékpapírok állománya nem szerepeltethető a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokkal összhangban készült mérlegben, ugyanis a közvetítés jutalékeredményében került elszámolásra az értékpapírok teljes állománya.

Hasonló a helyzet az átfogó eredménykimutatásnál is, mint a pénzügyi helyzet kimutatás esetében, ugyanis a standardalkotó megköveteli a gazdálkodótól, hogy a teljes átfogó jövedelmet megossza nettó jövedelemre és egyéb átfogó jövedelemre. Azt azonban már a gazdálkodó döntésére bízta, hogy ezt két külön kimutatásként, vagy egy teljes átfogó jövedelemkimutatásként prezentálja a befektetők elé, illetve rábízta, hogy milyen sorokat, milyen tartalommal és hogyan szerepeltessen.

Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok további különbsége a magyar számviteli szabályozásokhoz képest, hogy a cash-flow kimutatást, magyar terminológia szerint,

éves beszámolót készítő gazdálkodónak, elegendő bemutatni a kiegészítő mellékletben, a *Sztv.*, 7. számú mellékletében bemutatott séma szerint, míg Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok szerint készült kimutatások önálló elemeként jelenik meg a cash-flow kimutatás.

Következtetésként levontam a tanulmányom elkészítése során, hogy a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok szerint készült beszámoló sokkal több információt tár a piacgazdaság többi szereplője elé, mint az, amelyet a magyar számviteli törvénnyel összhangban készített el a gazdálkodó. Ahogyan a tanulmányom során tapasztaltam, hiába kevésbé részletes a Budapest Alapkezelő Zrt. beszámolója a Fundamenta-Lakáskassza Kft.-által elkészítetthez viszonyítva, mégis a Budapest Alapkezelő Zrt. is olyan részletezettségű beszámolót készített, hogy a befektetők megfelelő információhoz juthatnak, meglátásom szerint csupán az áttérés nem került kellő mértékben részletezésre. Másrésről a Fundamenta-Lakáskassza Kft. az áttérés előtt 22 oldalas kiegészítő mellékletet készített, ami nem tartalmazza ugyan a mérleget, eredménykimutatást, de az áttérés után 66 oldalas kiegészítő megjegyzéseket állított össze, ami szintén nem tartalmazza a pénzügyi helyzet kimutatást, az átfogó jövedelemkimutatást, és a saját tőke változás kimutatást, sem pedig a Cash-Flow kimutatást. Egyértelműen látható, hogy a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokkal összhangban készült kiegészítő megjegyzések pontosan háromszorosa a magyar szabályok szerint készült kiegészítő mellékletnek, azaz sokkal informatívabb, mint a korábbi.

Véleményem szerint ezen információ mennyiségi eltérés a szabályozás részletességének köszönhető, ugyanis míg a magyar számviteli törvény nagyságrendileg 200 oldalt tesz ki, addig a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok nagyságrendileg, 2500-3000 oldal terjedelműek. Másrésről tapasztalataim szerint, a magyar számviteli rendszer részletesen szabályozza magát a könyvviteli folyamatot, hogy melyik tételt a mérlegben hogyan kell értékelní és az eredménykimutatás sorainak tartalmát egyaránt. A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok azonban egy keretet adnak a gazdálkodónak, és választási lehetőséget kínál több esetben is. Példának okáért kiemelném, ahogyan a Fundamenta-Lakáskassza Kft. esetében, ahogyan a 7. táblázat alapján írt elemzés is mutatja, a közvetítés jutalékráfordításait anyagjellegű ráfordításként kellett elszámolni magyar rendszerek szerint, a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok azonban lehetőséget és nem kötelezettséget biztosítanak ennek nettó módon történő elszámolására, vagyis bevétel csökkentő tételként is kimutatható.

Összességében nézve a Budapest Alapkezelő Zrt. beszámolóját kevésbé módosította a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokra történő áttérés, viszont a Fundamenta-Lakáskassza Kft.-nek számos tételt át kellett sorolnia, értékelní az áttérés során. A következő

18.táblázat bemutatja összességében, a vizsgált vállalkozások hasonlóságait és különbségeit.

18. táblázat: Vizsgált cégek átfogó összehasonlítása

Vizsgált terület	Budapest Alapkezelő Zrt.	Fundamenta-Lakáskassza Kft.
<i>Gazdálkodási forma</i>	Részvénytársaság	Korlátolt felelősségű társaság
<i>Első IFRS beszámoló időpontja</i>	2018 január 01	2018 január 01
<i>Pénzügyi eszközök típusai</i>	- Pénz és pénzeszköz egyenértékesek. - Értékpapírok	- Pénz és pénzeszköz egyenértékesek - Vevő és egyéb pénzügyi követelések
<i>Pénzügyi eszközök értékelési módszere</i>	- Amortizált bekerülési érték - Valós értékelés nettó eredménnyel szemben	- Amortizált bekerülési érték
<i>Pénzügyi kötelezettségek típusai</i>	- Hitelintézetekkel szembeni kötelezettségek	- Szállítók és egyéb rövid lejáratú kötelezettségek
<i>Pénzügyi kötelezettségek értékelésének módszerei</i>	- Amortizált bekerülési érték - Valós értékelés nettó eredménnyel szemben	- Amortizált bekerülési érték
<i>Eredménykimutatás jellege</i>	Költségnemenként-i bemutatás	Költségnemenként-i bemutatás
<i>Áttérés hatása a mérlegfőösszegre</i>	kis mértékben növekedett	csökkent
<i>Áttérés hatása a nettó eredményre</i>	kis mértékben csökkent	növekedett
<i>Áttérés hatása az egyéb átfogó eredményre</i>	nem volt egyéb átfogó eredmény	nem volt egyéb átfogó eredmény

Forrás: Saját szerkesztés

Javaslatként meg fogalmazódik bennem, a magyar számviteli szabályrendszer közelítése a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok felé, ez azonban az elmúlt évek tendenciáját is tükrözi. Belátom, hogy amennyiben ez elhamarkodott döntés lenne, vagyis, ha a törvényhozó következő évvel előírná, hogy minden gazdálkodónak át kell térnie a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok alkalmazására, az jelentős adminisztrációs terhet jelentene, mind a könyvelők részéről, mind a társaságok részéről, és aránytalanul magas költségek mellett tudnák megteremteni a szükséges információkat. Vagyis a magyar számviteli törvényben megfogalmazott, költség-haszon összevetésének elvének, nem felelnének meg a beszámolók.

ÖSSZEFOGLALÁS

Tanulmányomban bemutatásra kerültek azok a Pénzügyi Beszámolási Standardok, amelyeket fontosnak tartok bemutatni, annak érdekében, hogy az általam elkészített elemzés érthető legyen. Kezdetben az IFRS-ek ismertetésére került sor, majd ezután, bemutatásra került a jövedelemadók standard, amelyre azért volt szükség, mert ebben található IFRS specialitás, ami nem más, mint a halasztott adók rendszere, mivel a magyar számviteli szabályok nem engedik kimutatni a beszámolóban a jövedelemadók azon részét, amelyek a tárgyévet követő időszakokat érintik. Majd fontosnak tartottam kiemelni a Pénzügyi Instrumentumok Standardot, mivel az általam elemzett cégek mindketten pénzügyi tevékenységet folytatnak.

Ezek után ismertetésre kerültek az első alkalmazás követelményei, hogy milyen felmentésekkel, könnyítésekkel élhet a gazdálkodó az áttérés folyamata alatt.

Miután a Standardok bemutatásra kerültek, az elemzés során rávilágítottam, eleinte külön-külön, hogy melyik társaság mekkora vagyonomódosulást tapasztalt az áttérés során. Látható, hogy a Budapest Alapkezelő Zrt. csekély összegű vagyonsökkenést szenvedett el, ezzel szemben a Fundamenta-Lakáskassza Kft.-nél jelentős mértékben csökkent a vagyonszege, az első alkalmazás hatására. *(1. és 5.táblázat)*

Hasonlóan az átfogó jövedelemkimutatásnál is, míg a Budapest Alapkezelő Zrt. esetében a nettó eredmény kis mértékben csökkent, addig a Fundamenta-Lakáskassza Kft. esetében itt is jelentős csökkenés tapasztalható.

Végül összehasonlításra került, hogyan térnek át a társaságok az IFRS 9 alkalmazására. Első különbözőségként megmutatkozott, hogy a Fundamenta-Lakáskassza Kft. az áttérés során csupán amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentumokkal rendelkezett. Ezzel szemben a Budapest Alapkezelő Zrt. rendelkezett nettó eredménnyel szemben valóban értékelt pénzügyi instrumentumokkal. Hasonlóan, mint ahogyan az IFRS-ek első alkalmazása során, a Budapest Alapkezelő Zrt. vagyona csekély mértékben csökkent az IFRS 9-re történő áttérés hatására. Viszont a Fundamenta-Lakáskassza Kft. vagyona ehhez képest jelentős csökkenést szenvedett el.

SZAKIRODALMI JEGYZÉK

Jogszabályok, rendeletek, törvények

2000. évi C. törvény a számvitelről. Kihirdetve 2000-09-21.

IFRS Foundation (2022) IAS 1. Presentation of Financial Statements Hatályos (2021.03.01)

IFRS Foundation (2022) IAS 12. Income Taxes Hatályos (2021.03.01)

IFRS Foundation (2022) IFRS 1. First Time Adaption of Financial Reporting Standards Hatályos (2021.03.01)

IFRS Foundation (2022) IFRS 9. Financial Instruments Hatályos (2022.04.07)

Folyóiratok

Magyar nyelvű folyóiratok

Anita, B. – Bernadett S. (2021): Áttérés a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok szerint összeállított éves beszámoló elkészítésére–Lízingek kezelése áttéréskor a lízingbe vevőnél. *Vállalkozásfejlesztés a XXI. században*. 9 évf., 1sz. pp.28-46.

Dékán Tamásné Orbán I., – Kiss Á. (2016): Az egyéb átfogó eredmény (OCI) kimutatásának értelmezése vezetői szemszögből. *TAYLOR: Gazdálkodás- és szervezéstudományi folyóirat*. 8.évf., 1sz. pp.46.

Dékán Tamásné O. I. – Kiss Á. – Szekeres A. – Bács B. A. (2022) A pénzügyi szektor IFRS beszámolásra áttérő vállalatai eltérő számviteli értékelési gyakorlatainak vizsgálata. pp.1-18

Idegen nyelvű folyóiratok

Beke J. (2011) International Accounting Standardization Practice In Hungary. *Kaposvár University*, Kaposvár, Vol. 3.- No. 1. pp. 9-24.

Cormier, D. – Demaria S – Lapointe-Antunes P–Teller R (2001): First-Time Adoption of IFRS, Managerial Incentives, and Value-Relevance: Some French Evidence. *Journal of international accounting research*. Vol 8., No. 2. pp.1-22.

Egbunike, P. A., Okoye O.P. (2017): Tax implication of international accounting standards (IAS 12) adoption: Evidence from deposit money banks (DMBS) in Nigeria. *International Journal of Social and Administrative Sciences*. Vol. 2., No. 2. pp.52-62.

Fenyves V. – Orbán I. – Bács Z. – Cardoso I.R. – Kosár S.T. – Böcskei E. (2017): International outlook: The notes and business report in the frame of financial

reporting. In.: *Applied Studies in Agribusiness and Commerce*. Vol. 11., No. 1-2. pp.155-166. doi:10.19041/APSTRACT/2017/1-2/19

Gad, J. (2016): Information Transparency of the Statement of Comprehensive Income: The Reporting Practice of WIG30 and DAX Companies. *Journal of entrepreneurship, management and innovation*. 12.évf., 3.sz. pp.113-34. doi:10.7341/20161235.

Hiuan M.C (2014) Accounting for financial assets and financial liabilities according to IFRS 9. *Analele științifice ale Universității*, Vol 59. No.1. pp. 27-47.

Könyvek

Magyar nyelvű könyvek

Gulyás, É (2019): *A bankszektor számviteli sajátosságai.*, pp.241-276 In: Pénzügyi Intézményrendszer Magyarországon (Szerk.: Kovács T–Szóka K.– Varga J.). Soproni Egyetem Kiadó, Sopron, 556 p. ISBN 978-963-334-335-7

Jenő, B. (2016): *Nemzetközi számvitel*. Akadémiai Kiadó, Budapest. 271 p. ISBN:963-059-7756.

Karai É. (2018): *IFRS 9 - Pénzügyi instrumentumok: pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek besorolása és értékelése*. Hessyn informatikai és oktatási Kft, kiadó, Budapest. 168p. ISBN:978-615-5543-04-3.

Kardos B.– Lukács L. I.– Miklósiné Ács K.– Siklósi Á.– Simon Sz.– Sisa K. A.– Szekeres B.–Veress A.– Zatykó Zs. (2018) *Pénzügyi számvitel*. Perfekt kiadó, Budapest, 536 p. ISBN: 978-963-394-862-0

Lakatos L. – Kovács D. M.– Madarasiné Sz. A.– Mohl G.– Rózsa I. (2018) „b” *A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok elmélete és gyakorlata*. Magyar könyvvizsgálói kamara, Budapest, 504 p. ISBN 978-615-80454-9-0 (2.kötet)

Lakatos L. – Kovács D. M.– Madarasiné Sz. A.– Mohl G.– Rózsa I. (2018) „a” *A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok elmélete és gyakorlata*. Magyar könyvvizsgálói kamara, Budapest, 712 p. ISBN 978-615-80454-8-3 (1.kötet)

Madarasiné Sz. A. – Kovács D. M. – Mohl G. (2019) *Nemzetközi számviteli ismeretek*. Perfekt kiadó, Budapest, 469 p. ISBN 978-963-394-867-5

Rózsa I. (2015): *Nemzetközi Számvitel I. Az IFRS alapjai a kezdetektől -egyedi beszámolókra vonatkozó standardok*. Hessyn informatikai és oktatási Kft, kiadó, Budapest, 196 p. ISBN 978-615-5543-01-2

Szücs, T., Márkus G (2020): *Az IFRS 9 szerinti értékvesztésképzés hatása az európai bankok megítélésére*. Gazdaság és Pénzügy. 7.évf., 3sz. pp.330-57.

idegen nyelvű könyvek

- Bellandi, F. (2012): *The Handbook to IFRS Transition and to IFRS U. S. GAAP Dual Reporting : Interpretation, Implementation and Application to Grey Areas*. John Wiley & Sons, Incorporated, Somerset. 809p. ISBN:978-111-99674-1-5.
- van Greuning, H. – Scott D, – Terblanche S (2011): *International Financial Reporting Standards: A Practical Guide*. 6th. ed. World Bank Publications, Washington DC. 452 p. ISBN:978-082-13842-8-2.
- Weaver, L. (2014): *Managing the Transition to IFRS-Based Financial Reporting: A Practical Guide to Planning and Implementing a Transition to IFRS or National GAAP*. John Wiley & Sons, Incorporated, New York. 244p. ISBN:978-111-86441-8-8.

Elektronikus források

Magyar nyelvű források

- Bartha Zs. – Balázs G. – Boros J. – Molnár G. (2014): *Úton az IFRS felé*. https://www.pwc.com/hu/hu/szolgaltatasok/ifrs/uton_az_ifrs_fele.pdf , (letöltve: 2022.09.30)
- Botka E. (2016): *A Számviteli törvény legújabb módosításáról – 1. rész* <https://5percado.hu/a-szamviteli-torveny-legujabb-modositasarol-1-resz/> ,(letöltve: 2022. 10. 08.)
- Csányi, A. (2016): *Az eredménykimutatás összehasonlíthatósága az angolszász és kontinentális számviteli filozófiában*, Soproni Egyetem Kiadó, Sopron , http://publicatio.uni-sopron.hu/1218/1/Csanyi_Anita_Tanulmany_2015_u.pdf (letöltve: 2022.10.04)
- Deloitte (2018) *IFRS 9 - A pénzügyi instrumentumok standard hatálya és lényeges változása* <https://www2.deloitte.com/hu/hu/pages/audit/articles/ifrs-9.html> , (letöltés dátuma: 2022.06.17)
- Emis (2022) *Budapest Alapkezelő Zrt., (Magyarország) céginformáció* <https://www.emis.com/php/companies/index/?pc=HU&cmpy=1441042&summons=1> (letöltve 2022.09.26)
- Emis (2022): *Cégrangsoroló, egyéb pénzügyi tevékenységet végző cégek rangsorolása* [https://www.emis.com/php/companies/screener?change_selected_countries=1&change_selected_indus=1&p\[\]=HU&i\[\]=52&indu_naics=1¤cy=HUF&units=1000](https://www.emis.com/php/companies/screener?change_selected_countries=1&change_selected_indus=1&p[]=HU&i[]=52&indu_naics=1¤cy=HUF&units=1000) , (letöltve: 2022.10.10)

- Fundamenta (2022) *Cégtörténet. Cégtörténet - Fundamenta-Lakáskassza* ,(letöltve 2022.08.10)
- KPMG (2016) *Pénzügyi instrumentumok IFRS 9 –Besorolás és értékelés* <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/hu/pdf/160914-IFRS-Klub-followup.pdf> ,
letöltés dátuma: (2022.06.17)
- Lakatos L. P. (2016): *Átállás az IFRS-ekre* <https://www.mkvkok.hu/atallas-az-ifrs-ekre> ,(letöltve 2022. 10. 08.)
- Portfolio (2022) *Már készül a szuperbank: Pár nap és MKB-sok lesznek a Budapest Bank ügyfelei.* <https://www.portfolio.hu/bank/20220328/mar-keszul-a-szuperbank-par-nap-es-mkb-sok-lesznek-a-budapest-bank-ugyfelei-535601> ,(letöltve: 2022.09.26)
- Szarka-Ledacs E. (2017): *Nyakunkon az új sztenderdek* <http://blog.kpmg.hu/2017/02/nyakunkon-az-uj-sztenderdek/>, (letöltve: 2022. 10. 07.)

Idegen nyelvű források

- Edeigba, J. (2022): *Analyses of Unintended Consequences of IAS 12 Adoption on Deferred Taxes.* 38 p.
https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4196196 (letöltve: 2022.09.30)
- Luis F. (2019) *Review of accounting standards for Chilean Banks: last developments,* Banco Cenrtal de Chile, Santiago <https://www.cemla.org/actividades/2019-final/2019-04-banca-contabilidad-finanzas/2019-04-banca-contabilidad-finanzas8.PDF>, (letöltve: 2022.10.02)